

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

IBÄN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELMBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **41**

DEN 14 OKT. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

**Prinsessan Ebba
Bernadotte,**

som blir 65 år den 24 oktober.
Se vidare inuti numret.
(Foto Hård.)

K R Ö N I K A

Som handlar om när jag blev mångmiljonär och Sverige fick en ny kung.

HÄROM DAGEN FICK JAG ETT brev från Tyskland. Just när jag höll på att slänga kuvertet märkte jag att det låg något kvar på botten. Jag tog upp detta hart när bortglömda något och skådade icke utan en behaglig kittling i nervcentrum en sedel som i ett trollslag gjorde mig till mångmiljonär. Ty mot en vacker bakgrund i drömmarnas rosenskimrande kulör garanterade Reichsbankhauptide in Berlin att jag ägde att mot detta papper utbekomma 50 MILLIONEN.

Miljoner, magiska ord, vilken tjusning du ändå äger! Men Lyckan är ett bra skämtsamt fruntimmer. Varför öste hon inte den där papperslappen för tio år sen ur ymnighetshornet. Jag skulle då ha gått upp till Wallenberg och han skulle ha bett mig sitta i bekvämaste skinnstolen och bjudit mig av den havannan han har längst ner till höger i skrivbordet — nur für Millionären — medan vi gemensamt rådgjorde om hur en förständig karl bör placera 49 miljoner. En hade jag naturligtvis tagit undan för de allra nödvändigaste behoven: ett 1600-tals slott, fem lyxbiler, motorracer, lustjakt, några kommandörskraschaner och en snyggare titel, om vi skulle säga kammarherre. Sen skulle tidningarna tagit in mitt porträtt och de forna kollegerna skulle kommit upp för att intervjua mig i operafrågan eller om bostadsproblemet och jag skulle inte varit hög utan kamratligt dunkat dem i ryggen och bjudit på cigarr ur lådan till vänster, 2 tr. ner — nur für Journalisten. Gamla kära vänner skulle dyka upp igen och göra sig påmindra folk som annars på gatan tittat rakt igenom mig som ett ridåhåll skulle i hast få sin syn skärpt och kvinnorna sedan! O Gösta Ekman din seger vore slut, ensam skulle du stå där medan skönhetserna svärmade omkring den bedårande, förtjusande man som strödde pärlor och juveler för deras små fötter. Min bordskalender skulle vara så full av middagsbjudningar som en flugfångare med flugor och när det blev sommar vore det tid att skrapa ihop de utfestade resterna av mig och transportera dem till Karlsbad eller Marienbad för nödtorftig hoplappning.

Så skulle det ha gått för tio år sedan. Nu skall jag stämna Reichsbankhauptide på de 50 miljonerna. Men kommer jag nu upp till Wallenberg ringer han kanske efter professor Gadelius och en tvångströja. Jag tittar ännu en gång på sedeln vars siffror tyckas se mig i synen med ett försmädligt grin. Så tänder jag en sticka och låter papperet flamma till i ett bloss. Man skall väl en gång i tiden för håpet lyssnande barnbarn kunna berätta om den gången när man kostade på sig excentriciteten att tända cigarren med 50-miljonssedlar.

Ja det gäller tydligen på sedlar liksom anorstädes att läsa rätt innan. Annars kan det gå som med tysken som var här på visit. Icke utan kunskap i svenska historien hade

han på dess blad läst namnen Gustaf II och Oscar II och så vidare. Vid sin första måltid här studerade han granskande öl-etikettens krönte Klass II och så utbrast han: »ach, die Schweden vad de ändå äro konungsligt sinnade! till och med på pilsner-buteljerna ha ni kunganamn.» När man något förvånad bestred detta lyfte han triumferande buteljen visade etiketten och sade: »ach so står här inte tydligt att läsa konig Klaus der zweitel!» Det oväntade tillskottet i vår kungalängd väckte hos åhörarna en viss glad överraskning.

Under tiden har vår riktiga kung varit i Sydsverige och sett trupperna slå fienden. Vad heter han nu för tiden tro? På den tiden när Svea livgardes eget livkompani hade det kanske inte tillräckligt uppskattade nöjet att se mig i sina led klädda vi ryssar så grästorvorna röko på Ladu-

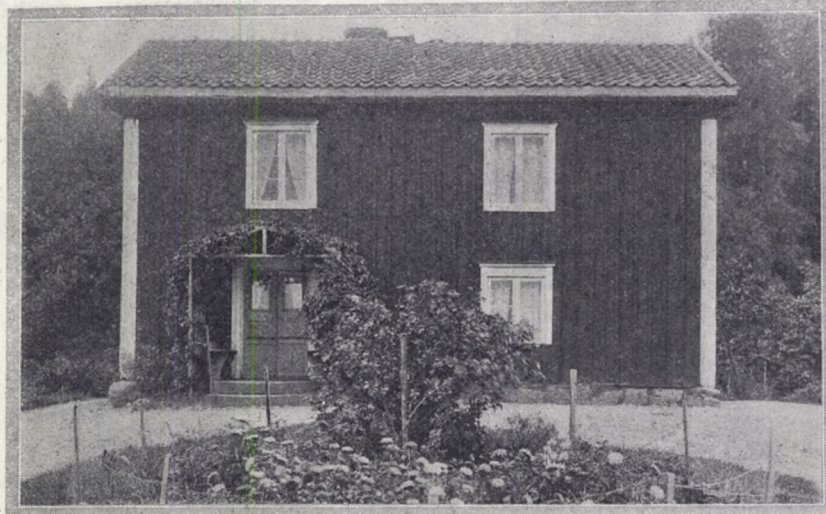
luftsliv och gno i terräng samt efter dagens mödor sträcka ut sig i ett tält tillbörligen dekorerat med Fähræus vackra taylor och några av Bergstens fina Hauptbyråer. Vem samlar old boys-beväringar igen?

Medan vi lekt krig ha ett par officerrare Testrup och Reuterswärd lekt duell. Hade det varit som i Frankrike skulle trätan slutat med att de bägge herrarna mötts en morgonstund ute vid Djurgårdsbrunn och petat varandra i skjortärmarna med ett par varjor varpå man gått och ätit frukost tillsammans i frid och försoning i stället för att nu gå på var sitt håll som ett par bösa martyrer och knyta händerna i byxfickan. Nej fram med duellen igen så det blir litet luft i luckan och inte bara munväder. Förresten ska väl utvårdshusen också leva.

Vidare är att säga att i höstsåddens tid bildats ett nytt politiskt parti vilket hoppas komma på grön kvist eftersom det redan skaffat sig en Löfgren (present till nästa Norlandersrevy!) Samma dag nya liberala partiet bildades lät amiral Lindman som är en elak man (eller var det kanske inte han?) klistra upp på Stockholms plank en affisch på vilken det stod i jättebokstäver De blindas dag. Vi få väl se, menar dock Löfgren. Men Svenska Morgonbladet knorrar redan och tycker att den nya partichefen ej är en tillräckligt from man fastän han heter Eliel vilket namn måtte vara på något sätt förknippat med det heliga landet. I vilket sammanhang vet jag inte men slår jag upp Nordisk Familjebok står där: »landets innevånare elielerna uppnådde aldrig någon högre kulturgrad.» Vad har nu den fridsamme arkivarie Westrin fått för horn i sidan till innevånarna i det landet Liberalien?

Apropå Nordisk Familjebok väntar man i dagarna att få se första bandet av den nya familjeboken som likt en annan fågel Fenix skall uppstå å den fornas plats. Det blir naturligtvis en särdeles gedigen och framstående publikation ur vilken man får själen ösfull av vetande. Om man bara ger sig till tåls ty annars kan det gå som i den bekanta historien om mannen som tänkte sätta upp ett bryggeri samt därför ämnade anlita den sakkunskap han visste fanns i den beprövade hjälpredan konversationslexikonet. Den arme mannen fick emellertid vänta tjugo år innan sista häftet av lexikonet kom ut och han äntligen kunde förverkliga sina bryggeriplaner. Varför? Jo ty då han full av glad förväntan slog upp ordet bryggeri möttes hans snopna blick av beskedet:

Bryggeri — se Öl.

Verner von Heidenstams nyköpta gård vid Vättern, Övra Lid. Gården ligger i den socken, som gränsar till hans barndomshems, och man har en betagande utsikt däriifrån. Den gamla gården är en präktig företrädare för gammal svensk byggnadskultur. Skalden kommer dock sannolikt att bygga om den, då den i sitt nuvarande skick är väl liten. (Foto Wallgren.)

gårdsgärdet. Vilken ful fisk är det numera som hägrar för den raska beväringssman när han hurrande stormar an mot Hakbergets lömskt lurande fiendemassor? Det kan väl aldrig vara Z. Höglunds och Aschbergs snälla bolsjeviker? Behövs det hjälp så stöt bara på mig och Klas Fähræus och rentier Bergsten och alla andra grabbarna av den årsklassen. Det skulle vara riktigt uppfriskande att få litet fri-

Vår nya kronprinsessa

skall vid sin ankomst till sitt nya fosterland mötas av en de svenska kvinnornas välkomsthälsning i form av en hedersgåva. Idun, som tagit initiativet till denna gåva, mottager bidrag till denna gåva, större eller mindre. Bidragen torde adresseras till Iduns Redaktion, Stockholm. Redovisning följer sedan i tidningens spalter.

Celestini

PRINSESSAN LOUISE SEDD PÅ NÄRA HÅLL

»DEN BÄSTA PRINSESSA I VÄRLDEN» SÄGER EN ENGELSK AMIRAL, SOM ÄR MÅNGARIG GOD VÄN I FAMILJEN.

LADY LOUISE MOUNTBATTEN började sitt liv på det lyckligaste sätt, eftersom hon ägde föräldrar, vilka vem som helst skulle ha valt, om man blivit uppmanad att välja sina dagars upphov. Den som kände föräldrarna, blir därför icke förvånad över att finna, att hon i rikligt mått äger många av deras egenskaper, bland dem charm, intelligens, medkänsla för andra och ett sympatiskt yttre. Det skall säkert intressera svenskarna att höra litet om hur den förtjusande dam, som snart blir deras prinsessa, uppfostrades.

Lady Louise är född prinsessa Louise av Battenberg. Hennes far, prins Louis, gick in i brittiska flottan vid 14 års ålder och tjänade den med stor utmärkelse hela sitt liv. Han steg i graderna inom sin tjänst och i kamraternas aktning och sympati trots sin rang, icke på grund av rangen. Man kan tryggt säga, att det under det sista halvsekleet icke funnits någon officer i brittiska flottan, som varit så allmänt aktad, beundrad och älskad som lady Louises far. Männerna på undre däckets voro lika ivriga i sitt beröm och sin tillgivenhet för prins Louis som officerarna, bland vilka han levde och för vilka han alltid var ett utmärkt exempel. Som officer ägde han de underlydandes lika väl som de överordnades förtroende. Hans intelligens och kunskaper voro stora och hans omdöme oföränderligt sunt. Liksom andra litade på honom, så litade han på dem och resultatet blev ömsesidig tillit och framgång. För människor, som icke kände honom, kanske dessa ord klinga överdrivna, men den, som vill fråga officerare och manskap inom brittiska flottan, skall finna ovannämnda beskrivning fullt berättigad genom de svar, han får angående prins Louis karaktär från både officerare och menige man, som han älskade och som älskade honom tillbaka.

I privatlivet hade prins Louis likaså framgång, ty han gifte sig med prinsessan Victoria av Hessen, äldsta dotter till prinsessan Alice av England, som var drottning Victorias av England älsklingsbarn och vackraste barn. Under sin tidigare ungdom levde prinsessan Victoria på intet sätt i lyx. Jag minns att hennes vackra syster, kejsarinnan Alexandra av Ryssland, berättat för mig, att i sin ungdom måste de inte bara laga sina egna kläder utan arbeta ivrigt med att stoppa broderns strumpor, innan han for tillbaka till sin skola. Men trots det husliga arbete, de måste utföra, uppfostrades de av modern, en kvinna med utomordentlig charm, takt och beläsenhet, i en atmosfär av bildning utan inbilskhet, av skönhet utan tillgjordhet.

Moderns skönhet ärvdes av döttrarna. Storhjärtiginnan Elisabeth anses vanligen vara den skönaste kvinnan på denna tid. Kejsarinnan Alexandra stod icke långt efter sina äldre systrar i fråga om utseende, men fast alla voro intelligenta, överglänste prinsessan Victoria, den äldsta, de andra systrarna genom sin bildnings omfång och sitt underbara minne.

Om man skulle framhålla de mest påfallande egenskaperna hos prinsessan Victoria tror jag man först skulle nämna mod, för det andra plikttröhet och för det tredje takt.

Idun har i dag nöjet att publicera en artikel av amiral Mark Kerr, en av den engelska marinens mest kända och mest sympatiska personligheter, som på mångahanda sätt utmärkt sig under världskriget, något varom både hans höga rang och många utmärkelsetecken bära vittne. Amiral Mark Kerr, som känt vår blivande kronprinsessa och hennes familj mycket väl under en följd av år, tecknar här hennes personlighet, som först efter denna skildring tycks oss på ett helt annat sätt levande än efter många föregående officiella beskrivningar. Från 1880, då han första gången sammanträffade med kronprinsessans fader prins Louis av Battenberg och ända till hans död, har amiral Mark Kerr varit officer under honom och stått både honom och hans familj nära. Och amiralen försäkrar själv, att vår kronprins kunde aldrig ha gjort ett bättre val, om han också letat över hela världen.

Lady Louise är nästan ett barn av engelska flottan, ty var fadern än var stationerad, så bodde hans hustru och barn i land vid den förnämsta hamnen, så att de alla växte upp bland omgivningar, som skänka den renaste och mest fördomsfria syn på livet och den mänskliga naturen. Det är något annat som tycks finna sin bästa näring av havets atmosfär, och det är plikt-känsla, Lady Louise och hennes syskon insöpo denna känsla med modersmjölken och blevo så ett slags mindre upplagor av sina föräldrar eller som det brukar heta »föräldrarna upp i dagen».

I de familjer, från vilka hon härstammar, är det en osviklig regel, som aldrig brutits, att äktenskapen endast skola grundas på kärlek. Alla hennes mostrar så väl som hennes far och mor gifte sig av kärlek, och hon följer i deras fotsteg. Jag har nämnt detta, emedan man flera gånger frågade mig, medan jag var i Sverige i år, om det var ett äktenskap av kärlek, och det gladdde mig att kunna svara med ett eftertryckligt: ja.

Jag skrev för kort tid sedan i en London-tidning en artikel om den stora Göteborgsutställningen, och där sade jag, att jag ansåg Sverige som det lyckligaste land i världen, och jag tror att kronprinsens utkorade skall bli lika populär som den högt älskade prinsessa, som lämnade detta land för att leva där, då seklet ännu var ungt.

Under världskriget tjänstgjorde lady Louise som sköterska på ett franskt sjukhus. Hon var verkligt utbildad sköterska, och med den takt och medkänsla med andra, som hon äger i arv i fullaste mått vann hon hjärtan och förtroenden bland de franska män av folket, som det var hennes glädje att vårda så att de återvände till liv och hälsa. Det finns en annan egenskap, utan vilken ingen mänsklig varelse kan vara fullt mänsklig, och kanske är det den värdefullaste egenskap i världen och det är känslan för humor. Hon och hennes syskon ha denna känsla utvecklad i

hög grad, och det är en stor tröst att finna den hos andra under vår färd genom livet. Det är det bränsl, som när skrattets eld, och skrattet är en av gudarnas underbara gåvor.

Det finns en kategori av människor som vi på engelska kalla »snobs». Det är ett misstag att tro, att denna kategori bara finns hos vissa klasser. Ibland finns den bland de högsta i landet, i alla länder, då och då, men den finns icke hos Lady Louises familj. Där finner man samma artighet och sympati gentemot människor av alla stånd, känslor, som äro naturliga hos denna familj i dess förhållande till andra. Dessa egenskaper äro fullkomligt ursprungliga och utan affektation. De utgöra den naturliga följderna av god uppfostran och en sund själ. Denna familj, som jag beskriver, älskar också friluftsliv och djur, som leva i det fria. Jag tror icke att medlemmarna av denna familj äro vad världen kallar sportmän och sportkvinnor, emedan det icke är tilltalande för dem att döda ett djur, fast jag är alldeles säker på att de allesammans skulle vara roade av att jaga vilda djur med kamera. De tycka alla om hundar, men ritt har aldrig varit deras starka sida. Detta är egendomligt, eftersom medlemmarna av prinsessan Victorias familj brukade rida ganska mycket i Hessens vidsträckta skogar, då de voro unga och ogifta. Kanske har tillfälle saknats under det liv vid havet, som de levat. Prins Louis, lady Louises far, tyckte om att rida, fast han aldrig jagade eller spelade golv, men som motion och för att njuta av frisk luft föredrog han ritt framför all annan kroppsrörelse och vi ha ridit mången duktig schnitzeljakt tillsammans i olika delar av Medelhavsländerna, då han var kapten på olika fartyg och jag hade nöjet att vara hans närmaste man.

Det anses alltid vara mycket farligt att profetera, men om det någonsin funnits ett tillfälle, då en profet kunnat känna trygghet, när han gjorde ett påstående, så är det i detta ögonblick och angående detta ämne. Jag har känt Lady Louise från hennes födelse och jag har lärt känna svenskarna och deras land under de två sista åren. Jag kände också den älskade avlidna prinsessan Margaret, som var en god vän till Lady Louise, och jag är fullkomligt säker på att den senare skall finna och ge samma lycka som den avlidna kronprinsessan, medan hon levde bland ett sympatiskt folk i ett vackert land.

Det finns en besynnerlig brist hos damerna i denna familj. De kunna icke utvärda att bli fotograferade, och hur mycket de än besluta att göra som fotografen önskar för att »se glad ut», så sänker sig i samma ögonblick de se kameran förtvylans dysterhet över deras ansikten, och resultatet av det hela visas i det vackra, men djupt melankoliska porträttet. När ni ser originalet för första gången och märker ett strålande leende, som lyser upp hela ansiktet, så kommer ni knappt att känna igen damen på porträttet. Det var ett skämt i hennes mors familj, som jag sett utspelas, att några sade mitt under skrattet och munterheten: »Låt oss allesammans sätta på oss

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

EFTER RIDÅFALLET

"Herrn i frack" Gösta Ekman — sådan han här fotograferats uppträdande i elegant morgonrock. Det är i denna dress han ser utmätningsmännen bära bort sina möbler, tills bara en säng, en stol och en frack äro kvar.

»EN HERRE I FRACK» PRESENTERADE sig förliden vecka för Svenska Teaterns publik. Fadern, André Picard, torde ännu vara i färskt minne såsom Kiki's författare, men dessutom har herrn undergått någon slags polering av Seymour Hicks. Ryktet visste berättat, att den frack-klädde greve Lucien d'Artois framlevde sina dar på ett föga moraliskt sätt, men därav förmärktes ingenting på premiären. Kanske är det Hicks, som gjort honom till en bättre människa, mer lämpad att uppträda

vår fotografimin.» Resultatet var ytterst lustigt med sin låtsade melankoli.

De svenska och brittiska folken ha mycket gemensamt utom blodsförväntskap. Storbritannien har huvudsakligen fått sin befolkning från Skandinavien. En del av våra förfäder tillbragte några sekler i Normandie på väg från Skandinavien till Storbritannien, men blodet förändrades icke och den sunda synen på livet förblev beständig. Våra åsikter om sport och hälsobringande kroppsövningar äro snarlika, och av detta skäl kan ingen från detta land känna sig som en främling bland de gästfria svenskarna. En hel del beror på de första intrycken, men jag vet, att vi kunna lita på att det varmhjärtade svenska folket skall hjärtligt välkomna den älskliga prinsessa, som vi sända att skapa ett hem bland dem. Och när några år ha gått, skall det svenska folket välsigna sina anförvanter på andra sidan Nordsjön för att de än en gång sänt dem en kronprinsessa, som helt och hållet blivit en av dem, som de fästat sitt hjärta vid och börjat älska som en av deras egna.

Mark Kery

inför anglosaxisk och svensk publik än han ursprungligen var. Alltnog. Den, som bespats sig på sensation, blev besviken. Där emot fick han en god portion moral, dold under vivörens ytliga liv eller cocottens pudrade uppsyn, jämte ett välgörande skratt. Och vad kan man mer begära av en pjäs, som rätteligen hör hemma på Vasateatern?

Herrn står med ett ben i komedien och med det andra i farsen. En del romantik finns också innanför västen. Lucien har förlorat alla sina pengar, och i första akten blir man vittne till hur utmätningsmännen bära bort den ena möbeln efter den andra ur hemmet för att slutligen kvarlämna endast en enkel säng, en stol och grevens frack. Men frackens ägare är i besittning av världens bästa humör och låter sig därför intet bekomma. I nästa akt finna vi honom tillsammans med en vän på en av Paris mondänaste restauranger, där svårigheterna emellertid börja. De båda herrarna äro lika pankasom hungriga, gå kring läckerheterna som katten kring het gröt och noppa då och då till sig en rädisa eller en beta bröd. Greven är gift. Men han lever skild från sin fru emedan han älskar henne för mycket, då hon däremot söker laglig skilsmässa för att ingå äktenskap med en annan. Alla tre råkas kring köttgrytorna. Förvecklingar uppstå, som sluta med att grevinnan blir kär i sin man och t. o. m. betalar hans supé. I sista akten likviderar hon d'Artois skulder med sin egen hemgift och köper tillbaka hela möblemanget varefter ridån går ner över ett återställt hem och ett lyckligt äkta par.

Idén är varken ny eller originell, men den är kryddad av roliga inslag. Longörer förekomma visserligen — särskilt i sista akten — men man har överseende med dem tack vare Gösta Ekmans spel. Ty det är han som bär upp pjäsen och en elegantare, älskvärdare och muntrare herre i frack har man svårt att föreställa sig. Vad vore det hela utan honom? Hans naturliga replikföring och flotta uppträdande lade nu, liksom så många gånger förut, på ett nästan störande sätt den kvinnliga delen av publiken för hans fötter. Och även en kritiker måste falla till föga inför denna medryckande konst. Pjäsen står och faller med Ekman. Får man döma av bifallet på pre-

Iduns kvinnliga akademi

anhåller att våra läsare ville inkomma med förslag till pristagare för 1924 med angivande av någon svensk kvinna, som kan anses berättigad till hederspriset 1,000 kronor för belönande eller främjande av någon förtjänstfull kvinnlig gärning. Respektive förslagsställare torde så noggrant som möjligt motivera sina förslag samt underteckna dem med fullständiga namn och adresser. Förslagen torde insändas till akademiens sekreterare, doktor Karolina Widerström, Gamla Kungsholmsbrogatan 19, Stockholm, ju förr dess hellre men senast före utgången av oktober månad.

Fleckers "Hassan", som i prins Wilhelms översättning skall upp på Dramatiska teatern i början på nästa år, har blivit säsongens teaterevenemang i London. Här ovan en bild från föreställningen på "His Majesty's": i mitten kalifen på sin tron, sittande t. v. Hassan. Kännare ge "Hassan" det betyget, att det är ett av de få moderna ting, som ha en fläkt av storhet.

miären, kommer teatern att ha lapp på luckan en tid framåt. Och det är den väl unnat efter höstens båda misslyckade program.

Kring greve d'Artois gruppera sig en mängd bifigurer. Rollistan är vidlyftig och det skulle föra för långt att här uppräknas alla. Men tvingas därför till en axplockning.

Framst kommer då Ester Sahlins utmärkta miss Foxtrot — en demimondotyp, tagen på kornet. Det kan ej hjälpas, att sådana roller ännu så länge ligga bäst till för henne, ty hon förstår att ge dem en vinnande naturlighet, som är sällsynt i facket. Det sätt, på vilket hon säger sina repliker särskilt i första akten, är verkligen dråpligt. — Vidare är att nämna Erik Berglunds roliga utmätningsman, Oscar Johanssons restaurangchef och Arthur Cederborghs flottigt misstänksamme hovmästare. Elsa Carlsson och Maria Riégo hade några lyckade entréer, och Maria Cederborgh gjorde en trohjärtad portvakt. Grevinnan d'Artois var skön, men hennes framställning saknade relief och tonfallet verkade på något sätt bortkommet. Luciens vän hade en mindre lyckad mask och gav föga illusion åt en belevad parisare.

Som redan nämnts, mottog publiken den lätta anrättningen med starkt bifall. Och undra på det när dess förklarade gunstling åter tagit sin gamla scen i besittning. Hela Stockholm kommer naturligtvis att gå dit för att se hur en rädisa skall tjuvötas bakom en chapeau-claque. Det kan nog hända, att Gösta Ekmans välsydd frack blir fortare utsliten än pjäsen.

Crew

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

PRINSESSAN BERNADOTTE VID EN NY MILSTOLPE

Från fyra skeden i prinsessan Bernadottes liv. Fr. v.: I konfirmationsåldern. — Som tjuogoettårig ung flicka. — Ett annat ungdomsporträtt, taget två år senare, i den tidstypiska dräkten. — Prinsessan som nyförmäld.

NÄR PRINSESSAN EBBA BERNA-dotte den 24 oktober fyller 65 år, bli de lyckönskningar och tacksägelse, som komma att strömma mot henne, säkerligen utan all eljes vanlig officiell grannlåt, men i stället så mycket varmare och innerligare. Prinsessan har alltid hållit sig fjärran från den mera mångsidiga offentliga verksamheten. Men den som kommer till tals med henne i någon angelägenhet, märker snart, att ur henne strömmar en kraftkälla av godhet och tro. Det är som om det lyste kring hennes personlighet — väl av den aura som står kring varje sann kristen.

Porträtten från prinsessans barndom och ungdom visa henne väl från skeden i hennes liv, som i andligt avseende varit mycket olikartade, men likväl — det är något mycket likartat över det själsliga i ansiktet, man märker redan av porträtten att prinsessan är en karaktär. Hennes barndom var förvisso fridsam och lycklig, men varken

då eller i de tidiga ungdomsåren hade det andliga livet verkligen vaknat hos henne. När hon var tjugusex år gammal, kom hon att vistas i England, och det var genom samvaron med vänner där, och under inflytande av det starka andliga livet bland dem, som Ebba Munck af Fulkila fann sitt andliga fäste. De engelska vännerna blevo naturligt nog hennes vänner för livet, och brevväxlingen upphörde aldrig så länge de levde men nu ha de alla lämnat det jordiska.

En sannt religiös människa lever ju inom sin egen sköldborg. Men hon förnimmer inte därför mindre starkt tidens oro och nöd omkring sig. Prinsessan hör, såvitt man kan förstå, icke till dem, som med en lättrogen optimism tycka sig se överallt tecken på att de religiösa behoven ha vaknat med ny styrka. Men hon hoppas på denna tidens oro och nöd skall väcka längtan efter Gud. En sådan längtan finnes nog också hos mången i det fördolda.

I det vackra, fridsamma hemmet vid Östermalmsgatan 56, kommer 65-årsdagen att firas i en stor och lycklig familjekrets. Den äldsta av prinsparets döttrar är sedan flera år avdelningssköterska på Serafimerlasarettet. Den näst äldsta dottern är gift med friherre Fleetwood. Äldste sonen är gift med en fröken de Geer och bor med sin maka på landet, medan yngste sonen är löjtnant vid Livdragonerna och bosatt i Stockholm. Den yngsta dottern, fröken Elsa Bernadotte af Visborg har som man vet vandrat i sin faders fotspår och höll för en tid sedan ett uppbyggande föredrag i K. F. U. K. Att hon framträtt på talarstolen, betyder icke att man i familjen skulle hylla den åsikten att kvinnan bör kunna bli präst. Det är nog icke meningen, så anser man, att kvinnan skall ha ett sådant offentligt värv, hur mycket hon än eljes kan verka på det kristliga området.

UMGÅNGESLIVETS A OCH O: DAMEN SOM RESER

DAMEN, SOM RESER ENSAM OCH endast har sig själv att lita till, måste underkasta sig vissa bestämda saker. Eljest löper hon fara att förverka den trevnad hon reser för att söka. Ty både i Sverige och utomlands är det lättare för en herre att resa trevligt, än för en dam. Men eftersom detta ledsamma sakförhållande i de flesta fall beror på oss själva, kan olägenheten ju hjälpas.

Första budet är hårt nog, redan det. Tag icke in i kupén så många och stora kolly att ni besvära edra medpassagerare, och räkna för allt i världen icke med att de närvarande herrarna för er skull skola lyfta resgods, maka åt sig, avstå från rökning eller tvingas sitta i absolut instängd luft! Låt dem i fred njuta av alla dessa de starkares förmåner.

Vilja de däremot prata med er, så låt dem lugnt göra det. Det finns ingen anledning att markera en tillbakadragenhet, som om ni fruktade Gud vet vad. Samtal i allmänna ämnen behöves och skall man inte undvika, men har man inte lust att prata, därför att man är trött och vill vara i fred, så kan man efter en stund markera detta, bli tråkig, låta det hela falla.

Skulle man däremot bli utsatt för frågor, eller vill motparten på ett eller annat sätt göra samtalet mera personligt, så har en dam rättighet att även om det innebär en lätt ohövlighet, låta bli att svara. Hon har håller ingen skyldighet, om hon är ensam, att säga sitt namn, därest en herre presenterar sig för henne. Hon skall icke besvara presentationen, därest hon icke vet vem motparten är — alltså icke bara hans namn! — eller parterna ha gemensamma bekanta, höra till samma yrke, och annat mera i samma stil.

Det är ibland knepigt nog för en ensam dam att i en främmande stad söka hotell. Mitt bestämda råd är att första gången alltid ha beställt rum i förväg. Det beror på portierens godtycke, huruvida man får rum eller ej. Han kanske har ett fåtal lediga, och dem ger han naturligtvis till sådana resande, som se ut att giva goda drickspengar. Alltså är det viktigt att det resgods man har är snyggt, samt att man är korrekt klädd. Inga röda rosor, inga svarta sidenklänningar! En resdräkt!

Skall man stanna, skall man ge städerskan en slant vid ankomsten. Det gör mera nytta än vid avskedet!

Skulle man bli ohövligt behandlad eller icke åtlydd, skall man genast lugnt säga ifrån »att det där passar mig inte!» Herrens bli nästan alltid väl behandlade även för små drickspengar. De finna sig helt enkelt inte i att man låter dem stå och vänta, att man inte tar hand om deras resgods, o. s. v.

Däremot får man aldrig lita sig till andra än sig själv för telegrams avsändande, biljetters beställande, och mera sådant. Man måste åtminstone kontrollera allting själv, ty eljest kan man riskera fruktansvärt obehagliga situationer. Till tröst i detta skall dock sägas, att även om den resande damen måste vara litet försiktig, så erfar hon också den så ofta glömda sanningen att människorna som oftast äro bättre än man utgår ifrån. En vänlig bön om hjälp, en artig förfrågan till en tjänsteman, allt sådant som det dagliga reslivet för med sig, kan tillrättalägga vägen i angenäm grad för en. Av egen erfarenhet vet jag, att den generation, som gått igenom kriget, har fått en viss rent mänsklig naturlighet, den har i mångt blivit mera godsint även om den i annat blivit räre.

GWEN.

Sorterade Napolitaines:

Palmersy, Mjöl, Grädd-Krokantchoklad
i originalförpackningar à Kr. 1.—.

STARKA, STARKA BARNARMAR

A V G U N N A R T H O R S T E N S S Ö N .

ETT OÄNDLIGT PERSPEKTIV ÖPPNades för dem i sista ögonblicket. De sågo klart vad som länge varit förborgat och många glömda små ting, förut obetydliga i sin litenhet, fingo en stor betydelse och mening.

Vad hade egentligen inträffat? Nu efteråt var det endast det naturligaste i världen, men för en stund sedan — ja, då hade allt varit omöjligt.

Hur skilsmässan kom till visste de inte riktigt. En lång följd av små svidande styng hade till sist gjort det outhärdligt. Deras äktenskap blev till ett tillstånd av kronisk nervositet, där varje dag medförde ett nytt irritationsmoment.

Båda voro för kloka för att icke förstå bagatellens löjlighet. Men båda voro för stolta. Ingen ville ge med sig och erkänna: felet är mitt idag, vill du förlåta?

När barnet kom, blev det en tid av stillhet. Ett nytt litet liv, som fordrade tystnad och vård — deras intresse upphörde med sitt kretsande om dem själva och samlades kring barnet.

Det var deras barn, inte bara hans, inte bara hennes. De hade fått något gemensamt att tänka på. Framför den lilla vita bädden kände de ingenting annat än kärleken till barnet. Andäktiga hörde de sin dotter sova långt bortom medvetandet om tillvarons tvistigheter. När hon skrek svagt och klagande, kunde de förnimma en samtidigt oro över orsaken till jämmern. De sågo med ängslan på varandra, tills den lilla åter sov.

Men hur fort växer inte livet, hur hastigt förändras inte allt. När barnet funnit sin plats i deras värld och inte längre var det nya och obegripliga, började de åter glida från varandra. Den föraktade bagatellen fick tillbaka sin makt över dem, samlivet blev ånyo nervositet och bitterhet. Och svårigheterna förstörades för barnets skull. Det var inte längre det gemensamma. Det var hennes barn — nej, det var hans!

Efter en upprörd scen utan klart grundad anledning tryckte de varandras händer som två korrekta duellanter och skildes. Överenskommelsen var träffad. Hon gick sin väg med dottern, han vandrade vidare ensam.

Med högburna huvuden lämnade de varandra. Båda hade rätt, odisputabelt rätt, ingen hade felat. Inte i de stunder, då en retfull längtan efter det förlorade bemäktigade sig dem, ville de erkänna annat. Och de hade ingenting förlorat! Det var bäst som det var, bäst för båda. Så heter det.

*

Tre år, då vanan gjorde sitt bästa att utplåna det förflutna och människans gränslösa anpassningsförmåga hjälpte dem tillrätta, tre år gingo. Och så kom tillfälligheten och kastade det bestående över ända.

De hade för länge sedan tappat kontakten med varandra och hörde blott på omvägar ett och annat. De goda vännerna voro beskäftigt i rörelse för att väcka det slocknade intresset. Det har alltid varit de goda vännernas uppgift att vara för omständliga. Vanligen uppnå de en verkan, motsatt den avsedda. Han liksom hon

undvek omsorgsfullt ett oförmodat sammanträffande.

Men ingen kunde tänka sig att de samtidigt var på sitt håll gjorde samma bekantskap och den nye vännen visste ingenting, då han i artistiskt bohèmeri bjöd sina nyförvärvade bekanta till sig. I hans hem samlades kända och okända, där fanns inga stela former och uppstyltade ceremonier. En konstnärns gästfrihet öppnade dörrarna för förste bäste som befanns sympatiskt. Kommen in i mitt hus och varen glade, après nous le déluge! — det var devisen över ingångsporten.

Hon satt redan bekvämt nedsjunken i en stol med dottern på en stor indisk kudde vid sina fötter, när han steg in i ateljén. Rummet var endast dämpat belyst av några små gröna och purpurröda lampor. Gästerna sorlade runt omkring på mjuka mattor. Ingen lade tillförstone märke till den nykomne.

Men när han raskt gick fram till värden, som småpratade med barnet på kudden, insåg man att ödestrådarna skulle trasslas till en farlig härva.

I det ögonblick han tryckte konstnärns hand, blev han varse de två, modern och barnet. Deras ögon möttes, en sekund bara, så bugade han som om allt varit honom fullkomligt likgiltigt. Hon räckte med samma behärskning sin hand.

Ny redaktör för Iduns Hushållssida.

Fröken Anna Schenström.

Fru Ida Högstedt, som under två års tid redigerat Iduns Hushållssida till stort gagn för läsekretsen, har nu frånträtt denna befattning. På samma gång Iduns Redaktion till fru Högstedt framför tidningens tack för det plikttrogna och förtjänstfulla sätt, varpå hon skött sitt arbete i Iduns tjänst, ha vi glädjen meddela våra läsare, att tidningen till hennes efterföljare lyckats förvärva fröken Anna Schenström, en av föreståndarinnorna för den välkända Gunillaskolan i Uppsala. Fröken Anna Schenström är utgången från Fackskolan i Uppsala, där hon också under en följd av år varit anställd som lärarinna, tills hon för några år sedan tillsammans med fröken Carin Gerle grundade Gunillaskolan, som redan vunnit det bästa anseende som en solid och förträfflig hushållsskola, där det råder god anda och gott humör. Fröken Schenströms grundliga insikter i allt som rör hushålls ekonomi och hennes beprövade egenskaper som lärarinna i just dessa ämnen utgöra en borgen för att Iduns Hushållssida nu som förut kommer att präglas av sakkunskap och sunt förnuft.

— Ja, staden tycks inte vara så stor. Han kastade en snabb blick på barnet, kände något underligt svida till i bröstet och lämnade hastigt de två.

— Såå, du här?

— Ni är redan bekanta, skönt, då slipper jag presentera, ropade konstnären. Jag tycker inte om att vara högtidlig. I nästa sekund var han inne i en livlig dispyt om sin senaste målning. Han ville övertyga om dess psykologiska värde — självmålningen.

Och hon kallade på dottern och drog henne till sig. Flämtande dolde hon sitt ansikte i de mjuka barnalockarna.

— Min lilla flicka, viskade hon.

Men dottern slingrade sig lös och såg med stora, rena ögon efter honom, som inte ville hälsa. Ögonen voro bräddade av undran och fundersamhet. Alla andra hade ju länge sysselsatt sig med henne och varit uppmärksamma och trevliga. Vad skulle detta betyda?

Hon gled ned ur moderns knä och trippade graciöst över golvet. De små fötterna dansade så fint över den tjocka mattan och den vita lilla kjolen vippade blomligt över två runda ben. Hon stannade framför den ohövlige mannen och betraktade honom förebrående med sitt guldklockiga huvud tillbakakastat, så att blicken kunde nå ända upp.

— Vill du inte hälsa på Gunn? frågade hon allvarsamt i barnets klara, genomträngande tonfall och sträckte fem små fingrar mot honom. Mamma har sagt, att man skall hälsa på alla främmande.

— Att måla innehållet i vad man ser, att undvika fotografien... sade just konstnären.

Det hade blivit tyst i ateljén. De flesta visste att det var far, mor och dotter, som stodo inför varandra — som främlingar. Alla kände hur en händelse oförmodat hade inträffat mitt ibland dem.

Mannen drog ett djupt andetag. Allting var ju slut, så hade de överenskommit. Så böjde han sig ned och tog den lilla handen.

— Jovisst, naturligtvis skulle jag hälsa, sade han osäkert. Det glömde jag alldeles. Han hade aldrig förr känt en tillrättavisning så tydligt.

Barnet log vackert mot mannen och sade med lillgammal förnumstighet:

— Så, nu var du snäll. — Det var förlåtelsen.

— Gunvor, kom hit, kom hit till mig, ropade modern. Hennes röst lät tillkämpat lugn.

Ännu en stund dröjde flickan med blicken forskande fäst på hans ansikte och trippade sedan tillbaka över mattan. Hon satte sig på kudden och knäppte händerna om de nakna, runda knäna. Alltjämt iakttag hon forskande den märkvärdige mannen. Den lilla hjärnan arbetade med ett stort problem. Hur hade mamma sagt? Man skall vara vänlig mot alla... javisst! Mot alla. Mamma hade alltid rätt.

— Gunn tror ändå, sade hon slutligen fundersamt och såg på modern, tror inte

(Forts. sid. 980.)

Vid **långturer** med bil samt då bilar komma till användning vid **bröllop** passa bäst **FREYS stora, eleganta bilar**, förda av landets mest tränade chaufförer. Namnanrop: **Freys Hyrverk.**

Kungl. Hovlev.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk

Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.

Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

IDUNS HANDARBETSSIDA

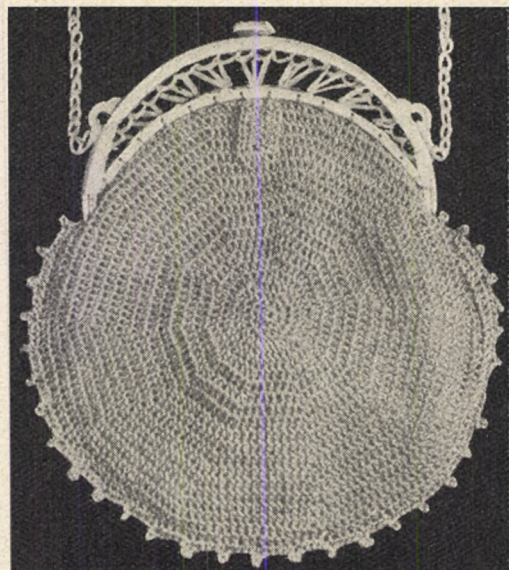
DEN OUMBÄRLIGA LILLA HANDVASKAN.

Handväska etsad på tunnt kalvskinn i rostfärg och grått. Pärlor i alla färger.

Till höger en handväska, virkad av jumpersilke. Virkningen beskrives här nedan. Upptill en ranka av småblommor till fodret. T. v. detalj av virkningen, i nästan naturlig storlek.

VI HA ALLA märkt hur en liten behändig väska blivit oss allt mera outhärlig, vi vill allra helst jämt ha den dinglande på vår arm. Det kommer sig väl av, att våra klänningsickor bli allt sälsynigare och vi måste ju ha ett ställe att förvara icke endast vår näsduk utan en hel del andra ytterst nödvändiga småsaker. Utstyrelsen av vår handväska börjar mer och mer intressera oss, och vi göra den av alla möjliga och omöjliga material och på tusen olika sätt. Små broderade siden- och sammetsväskor med eller utan lås och hållare, andra virkade, knyplade eller knutna, somliga av silvertråd, andra helt av pärlor, alla äro lika omtyckta var på sitt sätt. Rätt mycken fantasi kan få släppas lös på en sådan liten tingest, kanske just för att den är så liten. Men den skall helst på något sätt höra ihop med den toalet, som bäres för tillfället. Den här fotograferade, som är etsad på kalvskinn, passar t. ex. förträffligt ihop med en vardagsklänning men absolut icke med en aftonklänning.

Den lilla virkade väskan däremot, som vi här nedan skola lämna arbetsbeskrivning på, kunna vi gärna låta följa med både på teatrar och konserter. Den har en viss förnäm enkelhet, som verkar välgörande, och välja vi färgen på silket i god motsättning till klänningens, ha vi lagt ett lyckligt plus till vår toalet.

Till väskan hör en hållare eller lås, och sådana finnas att välja på i ben, im, sköldpadd, nysilver m. m. för några kronor. Även vid valet av detta tillbehör till väskan bör hänsyn tagas till dess övriga kvalité och bestämmelse. Observera att hållarens form måste vara rundad för att passa till virkningen.

Väskan på vår bild är gjord av vanligt jumpersilke och vi se på detaljprovet hur det tar sig ut i naturlig storlek. Virkning har ju på sistone kommit att bli arbetet

för dagen, och vår modell bör därför komma väl till pass för dem, som intressera sig härför. Utförandet är mycket enkelt även för en nybörjare, och hela arbetet tar förvånande kort tid. Inuti den färdiga väskan sätta vi sedan ett riktigt vackert foder. Detta kan gärna vara blommigt eller randigt, men är det enfärgat, liva vi upp det med ett smalt rysch av siden eller chiffon runt om kanten upptill eller med en smal ranka av virkade små rosor. Dessa senare virka vi naturligtvis också själva. Se beskrivningen i slutet.

Virningen av väskan försiggår heltigenom med s. k. halvstolpar förutom första varvet, som göres med lågstolpar eller s. k. fasta maskor.

Vid halvstolpe (hst.) lägges tråden en gång om nålen, kroken föres genom den avsedda maskan av föregående varv, hämtar upp garnet från andra sidan, för det genom maskan, hämtar åter garnet och för det genom de tre öglorna på nålen. Den fasta maskan (f. m.) göres på samma sätt fastän utan omslag om nålen, då den första gången föres ned genom maskan.

Vi börja i mitten med att lägga upp 5 luftmaskor (l.) som förenas i en ring, i vilken vi på 1:sta varvet arbeta 10 f. m. Varv 2 2 hst. i vardera av dessa 10 f. m.

Jag vill här råda till att fästa ut en garnända av olika färg som märke, eljest kan man aldrig hålla reda på var varven börja.

Varv 3. 1 hst. i första maskan av föregående varv, 2 hst. i den nästa, 1 hst. i den nästa, 2 hst. i nästa, fortsätt så varvet ut.

Varv 4. * 1 hst. i vardera av de 3 första maskorna av förra varvet, 2 hst. i den nästa, upprepa från * varvet runt.

Varv 5. * 1 hst. i vardera av de 3 första maskorna av förra varvet, 2 hst. i nästa, upprepa från * varvet runt.

Varv 6. * 1 hst. i vardera av de 4 första maskorna, 2 hst. i den nästa, upprepa från * varvet runt.

Den bästa arbets-overallen bör vara inlämnad senast den 25 november till Iduns Redaktion, Stockholm. Vi erinra om att tävlingen uteslutande är avsedd för hembiträden och att första priset är 25 kronor jämte Iduns omtyckta Kokbok. En detaljerad handledning i en arbetsdräkts förfärdigande återfinnes i Iduns förra nummer. Iduns andra tävlan för hembiträden om det bäst utförda handarbetet utgår likaså den 25 november. Se vidare nr 39 av Idun.

Fortsätt att arbeta på samma sätt genom att vid varje varv öka avståndet med ett steg mellan de dubbla maskorna för att hålla arbetet slätt. På modellen voro 18 varv tillräckliga för att få rundeln stor nog. Mät på hållaren för att avgöra rätta storleken.

Virka två lika stora runda plattor och pressa från avigan, först med en fuktig duk emellan för att få det ostyriga konstsilket litet mera "lydigt", sedan direkt på själva arbetet, men alltiämt från avigsidan. De båda styckena virkas därefter ihop med f. m. Mellan var 4:de sådan göres en picot på 4 l. En öppning lämnas stor nog att passa ihop med hållaren.

Fodret klipptes i två cirkelrunda stycken något större än virkningen och sys ihop förutom vid öppningen. Sätt in fodret i väskan och vik den osydda sidan mot virkningen vid den öppna kanten och kasta fast den med lätta stygn. Återstår sedan endast att med en stoppnål och grovt silke sy fast väskan vid hållaren, med hjälp av de i nederkanten befintliga små hålen.

En nätt idé är att göra en liten portmonnä i alldeles samma stil som väskan. Detta är lätt gjort, om man kan få en hållare som är liten nog att passa för ändamålet. Sedan har man endast att virka en väska, som är tredjedelen så stor som den förra.

Små blommor för att göra rankor till väskans inre göra vi bäst av knapphållsilke eller av gamla silkesrester om vi ha sådana av kordongsilke. Moulinégarn kan också användas 2-delat.

Lägg upp 6 l. och fäst ihop till en ring. Varv 1. 3 l. till första stolpe, därefter 9 à 10 stolpar som fylla ringen. Fäst den sista med en kedjemaska. Skall blommorna föreställa rosor sätter man två på varandra, den undre göres då något större genom att en luftmaska virkas emellan stolparna. Virka blommorna med ljusblått och sätt en gul punkt i mitten, så kunna de mycket väl passera för förgätmigej.

Bladen äro nästan lika enkla att göra och väl är det, ty det vill många till för att bilda en ranka. Lägg upp 9 l., vänd och gör en kedjemaska i 2:dra l. och fortsätt över luftmaskorna med 2 f. m. 2 st. 2 f. m. och sist en km. Vänd med en l. och virka på andra sidan av den upplagda kedjan på samma sätt. När bladet är färdigt, fortsätt med ett litet stycke luftmaskor till stjälk och virka på olika avstånd då och då ett nytt blad.

Färgerna på dessa små blommor kunna varieras i oändlighet. På det vita fodret i en gul väska kunde man tänka sig gula blommor med svarta blad och stjälkar, på en svart väska ett blekblått foder med röda och skära rosor o. s. v. Blommorna kunna placeras antingen som en krans, en bukett eller ranka som följer kanten.

OLGA NYBLOM.

Alla erkänna att GENTELES LINOLEUMFERNISSA är oöverträffad i SLITSTYRKA, HARDHET OCH GLANS. På grund av de undersökningar, som verkstälts av Fackskolan för Huslig Ekonomi, har fernissan tillerkänts DIPLOM. Varje burk är försedd med S. H. R:s garantimärke. Försäljes hos varje välsorterad Färghandlare.

DEN BÄSTA SKOLHISTORIEN

Vi skulle under kristendomstimmen redogöra för profeten Jonas liv och verksamhet.

När vi berättade om kurbitsen, som växte upp och skuggade för Jona, men sedan vissnade ner, frågade läraren, med tanke på profetens sinnesstämning vid detta tillfälle:

»Vad blev Jona, när kurbitsen vissnade, Lars?»

Lars: »Han blev solbränd».

Anita.

*

Läraren under katekestimmen:

»Hur lyder 3:dje budet?»

Ingmar: »Tänk på att du vilar hela dagen.»

*

Satsanalys på »Dåne liksom åskan bröder.»

Märtha börjar med ordklasserna:

»Dåne är substantiv.»

Lär. (förtvild): »Säg mig Märtha, vad är ett substantiv?»

M.: »Ett ord, som man kan säga 'en,' 'ett' eller 'flera' om».

.: »Nå, har Märtha någonsin sett 'en dåne?'»

M.: »N-e-e-e-j. —??»

L.: (önskar en annan form av imperativ) »Kan någon av flickorna säga satsen på något annat sätt, utan att använda 'dåne'».

Anna: »Ljude».

(Vitsen var absolut ofrivillig, men »jude» är substantiv).

(Hände i »Åhlinum» omkr. 1898—99).

Gammal Åhlinare.

*

I andra förberedande förhöres berättelsen om Elie himmelfärd.

Elsa berättar: »Och Elias for upp till himmelen, och på vägen så tappa han sin blöja.»

*

F—k.

Läraren: Vilka äro de tre klosterlöftena? (En lärjunge ivrigt viftande.) Tro, hopp och kärlek!

Tävlingen om den bästa skolhistorien få vi nu förklara avslutad. Våra läsare ha sänt in så många godbitar, att det kommer att dröja ännu något, innan vi hunnit få de bästa publicerade. I ett senare nummer skola vi meddela tävlingens resultat.

Läraren: Huru många äro budorden i lagen?

Intet svar.

Läraren: Huru många fingrar har du Nils?

Nils: Ätta.

Läraren: Men jag har tio.

Nils: Då tror ja, med tommera ja (tumarna).

*

En yngling i N:s läroverk skulle läsa upp det kända bibelspråket:

»Är jag icke en Gud, den hart när är, säger Herren.»

Ynglingen, som just ej hörde till de begåvade, hade tydligen ej hört detta bibelspråk förut och uppfattade ej heller viskningen från den bakom sittande kamraten.

Svaret blev därför: »Är jag icke en kart, säger 'fjarran'».

Läraren sade då: »Jo, det är du visst, min gosse, och aldrig blir du väl heller mogen».

I. W.

*

Kristendomslektion. Lärarinnan hade berättat om hur djävulen antog en orms skepnad etc. — En liten gosse mycket ivrigt: — »Fröken, då såg jag en djävul i går, men taget hade gått mitt över honom, så han var i två delar.»

*

Fråga: Vad är frässer?

Svar: När någon fryser ihjäl.

Fråga: Säg ett bevis på högfärd!

Svar: När någon har knarr i stövlarna.

En högre klass flickor ha kristendom, om Birgitta.

Läraren frågar: »Vilken sorglig händelse var det som Birgitta fick uppleva i sin barndom?»

Svaret kom raskt: »Hon blev tvungen att gifta sig».

Semis.

*

Biblisk historia. På tal om syndafallet framhölls det orätta uti att »skylla» på andra, såsom Adam gjorde, då han sade: kvinnan — — gav mig av frukten etc.

Fråga: »Vad borde Adam gjort, då kvinnan räckte honom äpplet?»

Svar: »Han skulle tackat».

*

Jesu ord till Petrus i Luc. 22:32 lästes sålunda: Och när du är omvänd, stryk dina bröder. (i st. f. styrk). Ett bibelord lästes så: Den intet orkar (ockrar) etc. På tal om Jakobs stege: Änglarne gingo upp och ned och Herren Gud stod på högsta pinnen.

*

Innanläsning. Gustav Vasa låg gömd tre dagar under en stor kullfallen fru (i st. f. fur.)

L. Uddevalle.

*

Lärarinnan: Ola, berätta nu historien om Jesus vid 12 års ålder i templet.

Ola tiger.

Lärarinnan: Vad var det Jesus moder sa till honom, när de fann honom? Berätta det med egna ord då.

Ola: Hovaat kan då va Jysys lille att du stanna i körkan och inte föllde mä vass hem.

Gumman.

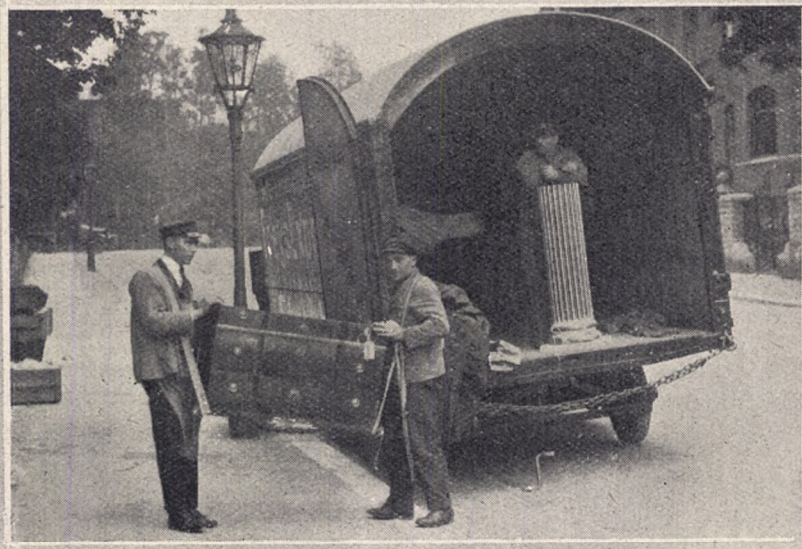
*

Från skånska landsbygden: Lille Erik har på grund av sjukdom varit borta från skolan. När han kommer tillbaka, ställer hans lärarinna följande fråga till honom:

Nå lille Erik, har du varit mycket sjuk, så du har varit sängliggande?

»Nää, ja lå' i en söfa.»

M. C. S.

T. v.: Till de mera celebra stockholmarne hör numera också professor Fredrik Böök. Från hans nya hem vid Narvavägen har vår fotograf här tagit en bild av honom och hans familj. — T. h.: Prins Carl och prinsessan Ingeborg ha i dessa dagar flyttat från sitt Djurgårdspalats till Mannerheimska villan vid Villagatan. Iduns fotograf har passat på och knäppt just då den vackra antika byrån och piedestalen bäras upp i den nya bostaden. (Foto Holmén.)

PÄLSVÄRK BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAT
HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A. B. GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

FREDRIQUE LOTHIGIUS.
F. Santesson, Stockholm. Änka efter landshövdingen L. W. S. Lothigius.
75 år den 8 okt.

ELISABETH BLOMSTEDT
F. Lagercrantz, Stockholm. Änka efter kammarherren Otto Blomstedt.
70 år den 12 okt.
Text se nedan.

ANNA WIKLUND.
Fröken, Linköping.
70 år den 13 okt.
Text se nedan.

HILMA LUNDBLAD.
Änkefru, Affärsinnehavare, Göteborg.
55 år den 6 okt.

HEDVIG HEUMANN.
F. Lundberg, Halmstad. Maka till apotekaren G. L. Heumann.
50 år den 10 okt.

MARIA OLIN †.
F. de Mottoni, Malmö. Änka efter prosten J. A. Olin.
* 1837. † den 29 sept.

MARIA LINDBERG †.
Änkefru, Hässleholm.
* 1839. † den 27 sept.

EMMA MÖLLER †.
F. Hagberg, Äppelvik. Änka efter kamreraren vid Kungl. Flottan G. W. Möller.
* 1843. † den 4 okt.

CHRISTIANE LAURITZEN †.
F. Thestrup, Köpenhamn. Änka efter stadsveterinären i Landskrona Lauritz L.
* 1844. † den 2 okt.

CATHRINE GÜLICH †.
Änka efter stationsinsp. O. E. Gulich, Landskrona.
* 1848. † den 25 sept.

AGNES ERDMANN †.
Änka efter statsgeologen Edvard Erdmann, Stockholm.
* 1848. † den 2 okt.

EDITH NYSTRÖM †.
Fröken, Stockholm. Dotter till framlidne bankdirektör Nyström.
* 1851. † den 2 okt.

ELLA SPENDRUP †.
Fru, språklävarinna, Hälsingborg.
* 1859. † den 23 sept.

RAGNHILD NYMAN †.
F. Wallengren, Hälsingborg. Maka till stadskommis P. Nyman.
* 1861. † den 22 sept.

BERTHA HOLM †.
F. Groth, Finspong. Maka till d:r K. G. Holm.
* 1880. † den 29 sept.
Text sid. 980.

På initiativ av fru Elisabeth Blomstedt bildades år 1904 Elisabethhemmet i Södertälje efter mönster av Pauvres Honteux i Stockholm och kallades då "Äldershemmet för omedlade fruntimmer". Början var mycket blygsam; en våning på 4 rum och kök hyrdes år 1905. Redan efter 3 år kunde hemmet inflytta i en större bostad, och tack vare stiftarinnans energi kunde år 1913 inköpas ett större tomtområde med därpå belägna 2 villor, där nu 10 pensionärer finna ett hem under en diakonissas ledning. Samtidigt bestämdes, att hemmet efter fru Elisabeth B. skulle kallas Elisabethhemmet. Genom donationer och gåvor har byggnadsfonden vuxit så att styrelsen nu ser sig i stånd att uppföra ännu en byggnad, efter ritning av arkitekt U. Borg, Södertälje, för att kunna bereda plats för ytterligare ett antal av de många sökandena. För att hufvudsaken minnet av sin varmhjärtade stiftarinnas 70-årsdag kommer grundstenen till denna byggnad att läggas den 12 oktober.

EZALINE BOHEMAN.
60 år den 17 okt.
Text sid. 980.

Fru Blomstedt är vidare ordförande i överstyrelsen för Pauvres Honteux i Stockholm och styrelseledamot i Hagalunds arbetsstuga samt B. S. A. F. ("Barmhärtighet ske alla fattiga").

*

Fröken Anna Wiklund, Linköping, fyller den 13 oktober 70 år. Fröken W. har tjänstgjort som bankkassör i Stockholms Enskilda Bank under åren 1882—1890, i Östergötlands Enskilda Bank 1890—1914 och har under sin tjänstgöringsperiod utmärkt sig för ovanlig duglighet, energi och plikttrohet, varför hon även år 1912 erhöi Pro Patrias stora guldmedalj. Sedan hon 1914 med pension avgått ur bankens tjänst, har hon ägnat sig åt social verksamhet, särskilt inom fattigvården. Hon är även styrelseledamot i "Pauvres-Honteux" och "Mörnerska Stiftelsen".

DET VAR EN GANG EN FADER- och moderlös pojke, som hette Peter. Han satt hemma och kokte gröt och fick just se, att kungen kom gående. Då föll det Peter in att driva litet med kungen, som var känd för att vara dum och snål. Han tog bort grytan från spisen, ställde den på golvet och satte sig själv bredvid och sjöng:

För kattorna och mössen grå,
Koka min gröt,
Utan eld och utan värme,
För de ludna trollen små!

När kungen kom in i stugan, blev han mycket förundrad och frågade, vad Peter gjorde på golvet.

— Jag kokar gröt, sade han, du ser ju hur den bubblar, den är strax färdig.

— Men var är elden, var är spisen?

— Jag kokar alltid utan eld, svarade Peter. Jag ställer den på golvet och så kokar den. Koka på spisen kan ju vilken dumbom som helst, men försök att koka utan eld, får du se!

Kungen stack fingret i gröten och brände sig. — Det var ett under, sade han häpen.

— Ja, det är en förtrollad gryta. Man kan hålla i den vad man vill, och sätta den på bara marken, så kokar den.

Den girige kungen ville ha grytan och såg vänligt på Peter.

— Sälj mig din gryta, Peter.

— Nej, sade Peter. Jag har inte lust att gå efter ved.

Kungen sökte länge övertala honom och till sist gav Peter sitt samtycke. Han höll gröten i en skål och sade till kungen:

— Fyll grytan till randen med guld, så får du grytan och jag guldet.

Kungen gjorde så, tog grytan och gick sin väg. När han kom till slottet, kallade han på hovmännen, och sade: Nu skall jag bjuda er på en middag, som ni aldrig sett maken till. Hovmännen blevo mycket

glada, ty de voro mycket hungriga. Kungen ställde grytan mitt i slottet, fyllde den med vatten och potatis, satte på locket och vände leende att potatisen skulle koka. Hovmännen logo också, ty de hade inte på länge ätit potatis. Så gick en timme, det gick två och vattnet var lika kallt. Och folket tittade in genom fönstren och skratade. Då begrep kungen, att Peter lurat honom och sprang ursinnig till Peters stuga. Där stod Peter på tröskeln och skrattade.

— Grip honom, skrek kungen och sätt honom i en tunna! Han skall få se hur det går den, som lurar kungen.

Hovmännen grepo Peter, förde honom upp på ett högt berg, satte honom i en ektunna, spikade väl igen den och gingo hem igen med orden: — I morgon bittida kommer kungen och sparkar ned dig i havet. — Men Peter var inte ledsen. Han satt helt munter i tunnan och sjöng:

"Vad jag är glad över lotten min
Nu flyger jag rätt i paradiset in."

En gammal rik gubbe, gick just då förbi. Han var en stor syndare och aldeles säker på, att han inte skulle komma till paradiset. Men han var mycket angelägen att komma dit. När han hörde visan ur tunnan, gick han fram och frågade:

— Hur vet du att du kommer till paradiset?

— Ser du inte, sade Peter, att detta är en förtrollad tunna. Den är gjord av paradisträ. Om man också satte den värste syndare i den, så flög han rätt till paradiset. Jag har krupit in här med flit.

— Det är inte möjligt, skrek den andre. Låt mig också komma dit.

— Vad tänker du på, sade Peter. Tunnan är så trång, vi få inte rum båda. — Käre vän, kryp ut, jag ger dig vad du vill.

— Vad ger du mig då?

Gubben var ännu rikare än kungen. Han släppte ut Peter ur tunnan och gav honom alla sina trädgårdar och slott, alla

sina elefanter och kameler och kröp belåten in i tunnan: Nu är jag snart i paradiset.

Peter spikade väl igen den, gömde sig bakom en buske och såg, hur kungen kom och sparkade tunnan ned i havet, medan han ropade: Äntligen är jag av med Peter.

Så begav han sig tillbaka till slottet och där framför slottstrappan fick han se Peter sitta på en stor elefant och äta en socckerkringla.

Kungen blev så häpen, att han höll på att tappa munnen.

— Varifrån kommer du Peter? Och varifrån har du fått elefanten?

— Jag kommer från havets botten, svarade Peter. — Där finns oräkneliga elefanter, man kan ta så många man vill.

— Det är inte möjligt.

— Jo visst, där nere under vattnet bor elefantkungen, han hälsar och bad dig komma och hälsa på. Han ger dig hurudan elefant du vill ha: grön, blå eller skär.

Kungen riktigt hoppade av glädje. — Käre Peter, sätt mig fort i tunnan, jag vill fara till havskungen.

Och kungen skyndade uppför det höga berget och kröp själv in i en tunna, men hur han vände och vred på sig, var tunnan för liten. Kronan stack ut utanför och hindrade honom att få plats. Då tog han av sig kronan, satte den på Peters huvud och sade:

— Bär den här, tills jag kommer igen. Men se till att du inte tappar den.

— Var inte rädd, den skall inte komma bort, — svarade Peter, sparkade till tunnan och gick sin väg.

När folket fick se Peter med krona på huvudet sade de: Nej, se kungen! Och så blev Peter kung och alla voro glada över att de blivit av med den snåla och dumma kungen. Och särskilt glada voro hovmännen, ty de hade inte på länge ätit potatis.

RELAN 4 DAGAR EFTER DET Idun utlyst sin tävlan om hemsydda dockor, avsedda att delas ut på en julfest för fattiga Stockholmsbarn kom dockan Polly upp på redaktionen, där hon naturligtvis mottogs med stor hjärtlighet. Hon har ett mycket vinnande yttre, guldgula lockar och blå ögon och är klädd i blåblommig klänning, vitt sidenförkläde och huva i stil med klänningen. Redaktionsmedlemmarna, som genast intresserade vände upp och ned på henne, kunna dessutom intyga att hon är mycket prydlig inunder, och till och med har höfthållare med strumpeband. I korgen har hon griffeltavla och bollnät. Vi hoppas för den goda sakens skull att den prydliga Polly, som utrustats och skänkts av fru Margot Lundgren, Stockholm, skall efterföljas av flera hundra lika nätta dockkamrater. Kom ihåg att tävlingen avslutas den 25 november, så att det är bäst sy dockan redan denna vecka. Första priset i de storas avdelning är 25 kronor, och samma summa vinkar också som en trevlig julklappspeng i barnens avdelning. Docksömmerskor under 18 år uppmanas att jäm-

Den första juldockan kommen.

Dockan Polly, den första tävlingsdockan i de vuxnas juldocksavdelning.

te adress insända åldersuppgift för att tävlan skall bli fullt rättvist.

Huvudbry.

CHARAD.

Ett litet ord, det är *mitt första*,
dock rikt på innebörd, mer än de största.
Mitt andra regerade i forna dagar;
för fauner och nymfer stiftade han lagar.
Mitt hela är ett land i Österled,
rätt olikt vårt i språk och sed.

TVA VISITKORTSGÄTOR.

TOR SANDBLAD

V. ESSMAN
Kapten

Vad är herr Sandblad? Kasta om alla bokstäverna i hans namn så får ni veta hans yrke om ni gör rätt.

Herr Essman är kapten, men han är också någonting mera. Sök att bilda hans andra titel av alla bokstäverna på hans kort!

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-
rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och
sömlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å
alla apotek och i kemikalieaffärer i askar à kr. 2.25 och 4.25.

PÅ ELLEN KEYS STRAND,

DÄR MINNEN AV DET GÅNGNA KNYTAS SAMMAN MED FRAMTIDSTANKAR

Se bilderna på följande två sidor.

NÄR ELLEN KEYS STRAND ANLÅDES och man i trädgården grävde efter en källåder, då sprang vid sidan om den ena källan en annan oväntad också fram, och Urdas brunn och Mimers brunn fingo de förstas heta. Naturen själv gjorde där en fin liten komplimang. Söker man efter en källåder i Ellen Keys väsen, då väljer det fram två. Hos henne finns där minsann ingen njugghet, ingen snål begränsning och beräkning. För den som gjort mera flyktiga besök på Strand står kanske i minnet som det ädlaste kännetecknet på Ellen Keys mänsklighet hennes friska breda humor. Hon är en av dessa få stora människor, som äro fyllda av humorns väsen. Kanske innebär en sådan stor humor ett löje över det relativa i allt mänskligt, men ett löje, som är förstående och kärleksfullt. Eljes har väl sällan sagts något så kort och träffande om Ellen Key, sådan hon är och sådan hon strax framträder för en som det Torsten Fogelqvist för fyra år sedan skrev i Idun: Hon har mäktat bevara hjärtats godhet, ärlighet och ridderlighet — bättre än någon man har hon motsvarat riddaridealet och humanistidealet.

Strand ligger inte alls vid någon stambana, och ägarinnan låter inte ens telefonen nå dit. Men likväl är det en av de få svenska orter, som höra med till det andligt bästa och förnämsta Europa.

Utifrån det övriga Europa och från Amerika komma titt och tätt vallfärdande till Strand. Och hur många svenskar ha inte blivit mottagna där — oftast bokstavligt med stora famnen. Det är aldrig fråga om några etikettsformer eller om att man skall intaga någon rang i andens värld — Ellen Key kommer mot alla som människa mot människa.

När Ellen Key för en femton år sedan skulle inreda sitt Strand, såg hon sig länge om innan hon fann den idealiska platsen. Detta är det. Här finns skog, berg, sjö, slätt, och allt stöter samman vid Strand. Och själva Strand ligger där som den värdiga bostaden: formligen inbyggt i träd och blommor. I det inre finns vackra gamla familjemöbler och dyrbara skänker, men eljes är allt enkelt, men förädlad av skönhet.

Redan när man träder in i villan, erinras man om att Ellen Key vill ge verkets mästare den ära som tillkommer honom: inskrifter slå fast namnen på de två som byggde: Yngve Rasmussen och A. L. Bäck. Inflyttningen skedde den 11 december 1910 och invigningen vid midsommar 1911.

Hallen tar mot en med ett glatt färganslag i rött och inredning i allmogestil.

Så stiga vi in. Två stora rum, båda avsedda för det dagliga och sällskapliga livet, hänga samman, såsom syns på bilden icke skilda genom någon dörr. I båda rummen äro väggarna rena, kalkrappade i en svagt grönaktig eller bengul ton. I inredningen äro fina bruna och gröna färgtoner stämde samman till en vilsam, men aldrig tröttande harmoni.

Från pappersdockor till "Människor", från brodyr till "Livslinjer".

Det inre rummet är skrivrum och förmak.

Villan ligger på en sluttning, och fönsteranordningarna öka intrycket av att det är »inbyggt» i grönskan runt om: åt lantsidan till äro fönstren små, vindskupelika, åt trädgården och sjön till vetta två stora dubbelfönster, och framför dem inne i rummet fortsätter grönskan med vackra blomsteranordningar, såsom synes å bilden. Mellan blommorna bo böckerna, i hyllor infällda i väggen. Det lilla vita skrivbordet, som på bilden syns till höger, var en gång skådeplatsen för en fantasi, som mogen skulle komma att skänka världen ädla skapande idéer. Det var här Ellen Key som tolvåring lekte med pappersdockor, vilka än fingo spela Den siste Atenaren än Christina Ulfeldt eller någon annan stor tragisk gestalt — det finns ju för resten de som säga, att även för den vuxne blir det att dikta, att skriva romaner i grunden aldrig annat än som en lek med pappersdockor.

Även i den andra hälften av rummet, som icke synes här på bilden, äfta minnena vid de gamla möblernas ädelt snidade former. Den stora Karl Johanssoffan stod hos Ellen Keys morföräldrar, greve Posses på Björnö. Och där satt en gång i tiden en liten femårig tös, som hette Ellen Key, och slumrade in vid sidan av sin vördiga moster Henriette Posse, medan det lästes upp predikningar i familjekretsen. Det stora runda bordet framför soffan väcker minnet av fadern: bredvid det satt han och läste Walter Scott, medan den sedesamma Ellen satt i den stora emman och broderade vid högläsningen i familjen om kvällarna.

En liten grupp i rokokodärntill är förtjusande vacker. Bordet i vitt och guld med klockan stod i Ellen Keys barndomshem Sundholm. Fadern Emil Key hade haft det med sig från Paris. På den tiden tyckte man inte det var något märkvärdigt med det, men nu är det ju en dyrbarhet. — »Under det bordet satt jag.» berättar Strands värdinna, »när jag för första gången hörde musik. Jag var en fyra, fem år. Det spelades fiol, och det kom mig att gråta.»

Dagdåd.

Femåringen, som grät när hon hörde musik första gången, brukade ligga och sova på den lilla vita pinnssoffan, som nu står i det andra stora rummet. I det rummet, varifrån en av våra bilder visar en vrå, står en enkel vit möbel, och de gröna färgtonerna tagas upp av överdragen. Också här inne tala de olika föremålen — det finns ingenting hos Ellen Key som inte har liksom själ, och sin levande skönhet. När det på den vackra Moraklockan, köpt i det närbelägna Ödeshög, står inristat »Dagdåd», är det icke en tom allegori, det drar i ljust en hel kedja av tankar, som höra samman med Ellen Keys verk och person. Den danska målarinnan Agnes Slott-Möller hade, berättar Ellen Key, gjort en vagga åt sin lilla flicka och på dess ena kortsida låtit inrista »Dagdåd». Ellen Key tog upp namnet. »Dagdåd», det ger som i en enda ton den tanken, att man var dag skall utträtta något, att man som Goethe

säger »skall var dag göra en god gärning och höra en vacker vers».

Och när den öppna spiseln fått ett ord att bära fram med målad eldstunga ovan ett brinnande hjärta, ett »Accende et age», tänd och brinn, så förenar sig den yttre skönheten i ornamentik och linjer med ordets innebörd till en verklig symbol. Och kopian på spiselhällen av Dubois' Caritas, människokärleken, blir ej blott bild utan också sinnebild.

På fotografiet ser man också en rad av rummets många tavlor. Där i mitten en kopia av Giorgiones Madonna, en skänk av danska kvinnor. Vidare till vänster Endis Bergströms porträtt av dåvarande styrelsen för Lunds kvinnliga studentförening, en gåva till Ellen Keys sjuttioårsdag. Tavlor av Viggo Johansen, Hanna Pauli m. fl. synas ej här på bilden.

Den andra hälften av rummet, där också pianot står, rymmer i ett par väggskåp sköna dyrbarheter. En gåva på 60-årsdagen var den rikhaltiga handmålade italienska fajansen i gamla mönster. De utomordentligt fina gröna och bruna färgtonerna stämma samman med rummets färger i övrigt. Brunt och grönt äro också huvudfärgerna i de båda rummens mattor. Förmakets golv smyckas av en stor hemvävd flossamatta, »Ombergs blomstermark», komponerad av Selma Giöbel och skänkt av dåvarande ministern i Kairo Bildt på 60-årsdagen.

I matsalen ligger det helt enkelt tras-mattor — helt enkelt sade vi, men åh, här är enkelheten högsta lyx, det är en utsökt förnäm färgställning som väverskan, en urgammal kvinna i Göteborgstrakten fått fram.

Vi kasta ytterligare en indiskret blick in i det präktiga köket och i fröken Blomsterbergs rum. Fröken Blomsterberg är Ellen Keys allt i alla. Hon kom till sierskan på Strand och bad att få tjäna henne, och hennes tjänst sker i anda och kärlek. Trappuppgången upp till övre våningen ger också den rum för vackra små grupper. Rokokobordet med två konsoler är ett arv från Sundholm. Till detta har Ellen Key låtit snida en spegel, och de två porslinskattorna med ljus på ryggen — en skänk av Valdemar Vedels fru — hålla även de rokokostämningen uppe.

Wilds grav och Ellen Keys predikan.

Från sovrummet i övre våningen visas en bild. Också det har sina minnen och relikier — Ellen Key, som siar om framtiden, håller alltid sambandet med det gångna heligt. Där är det första lilla bokskåpet hon ägt. Där är den lilla gungstolen och stolen, hon begagnade som barn. Och där är mormoderns toalettbord med syskrin i mahogny med S. B. von Linde ingraverat i silverhandtaget. Stiger man ut på den lilla balkongen — se den första bilden — ser man gullregnet nedanför välla ut sina rikedomar. Och där nere ser man också Wilds grav. Den stora St. Bernhardshunden var Ellen Keys vän. Och han älskades med den sanna vänskapen, som icke blivit mindre därför att han fått en efterträdare som

(Forts. sid. 979.)

Det är fastslaget

att

BECKERS Linoleumfernissa
gör mattorna outslitliga. Säljes hos alla färghandlare.

Man kan knappt tänka sig ett vackrare läge än Strands, där det ligger i sin trädgård med sluttande ängsmarker, invid sjö, skog och slätt. Från den lilla balkong, där Ellen Key här syns stå, har hon utsikt mot en idyllisk ängssluttning med gamla ekar, som prins Eugen älskade att måla.

Ellen Keys sovrum i övre våningen. Skärmen har sytts i korsstyggn av Ellen Keys farmor med ett bibliskt motiv: Abraham, Sara och Hagar. Över den vackra antika sekretären hänger som synes Goethes porträtt. Rummet gömmer åtskilliga familje- och barndomsreliker, som icke synas å bilden, men varom mera i artikeln.

Ellen Key och hennes bror, godsägare Mac Key, i en vrå av matrummet. Pärlbroderikudden ovan soffan har sytts av Ellen Keys farmor. T. h. ser man en skymt av den hemtrevliga öppna spiseln, med en kopia av Dubois' »Caritas» i nischen.

Ett ovanligt intagande p
av Ellen Key, där hon
sin sängkammardö

»I fars stol». Bilden visar ena hälften av skriv- och vardagsrummet, smyckat med blommor, böcker och gamla familjemöbler. Framför den gamla gungstolen ett graciöst litet skrivbord, som tillhört Ellen Keys faster, friherrinnan Marie Louise Raab på Helgerum — tydligen en vittren dam, eftersom hon höll sig med en för den tidens damer så pass ovanlig möbel. Det vita skrivbordet t. h.

har ett dubbelt minnesvärde: det har tillhört dels Ellen Keys farfars far, dels henne själv som barn. Den förtjusande handvävda »Ombergsmattan», en gåva på 60-årsdagen, gränsar här till matsalens trasmat-tor — men de senare skämmas sannerligen inte heller för sig.

Ellen Key bland sina blommor på loggjan en trappa upp. Den vackra loggjan med utsikt över Vättern är om sommaren också en utmärkt och flitigt använd — solbadplats.

Samtliga fotos av Cilla Sundbeck, Grenna. Text se omstående sidor.

porträtt
står i
r.

Från denna soliga dal komma de små kärnfria Sun-Maidrussin i de röda paketen och liksom de urkärnade Sun-Maidrussin, samlade till en lättsköttig packe i varje blått paket.

Varför husmödrarna föredraga de kaliforniska russin

Ett nytt slags russin började föras i marknaden förra året.

Under den korta tid, som förflutit sedan dess, ha de svenska husmödrarna lärt sig att uppskatta och flitigt använda dem.

RUSSINENS HOGA SOCKERHALT
 Detta instrument måste registrera en mycket hög sockerhalt i saften, innan druvorna plockas för framställningen av Sun-Maidrussin.

Första gången en husmor provat dem, frågar hon sig ovillkorligen: "Hur kommer det sig, att Sun-Maidrussin är så mycket renare och sötare och köttigare än alla andra russin?"

ENDAST DE FINASTE DESSERTDRUVOR

Varje husmor, som överhuvud taget använder russin, borde en gång få se Sun-Maidrurvorna mogna under Kaliforniens strålande sol—borde själv få bevittna den omsorg, med vilken de plockas, torkas och förpackas. Sun-Maidmetoden representerar i själva verket en revolutionerande förändring av metoderna för framställning av russin. Endast de bästa druvorna anses goda nog, och de bringas till rikare mognad i den soliga, bördiga och på alla håll av höga berg skyddade San Joaquindalen än någon annanstädes på jorden.

För att få bästa möjliga resultat av skörden iakttagas alla tänkbara omsorger vid odlingen och inte en druva plockas, förrän man genom en noggrann analys konstaterat, att den innehåller en viss hög sockerhalt. Det socker druvorna innehålla utvecklas under den sista tiden av mognaden; några dagar mer eller mindre på vinstockarna betyder alltså en högst avsevärd skillnad i druvornas sockerhalt. Den särskilt höga sockerhalten

i Sun-Maidrussin, som ger dem deras sötna och fina arom, beror just på de extra soldagar, som de kvarlämnas på vinstockarna efter mognaden.

SOLEN ENBART TORKAR DEM

Det är solen enbart, som torkar Sun-Maidrurvorna—förmodligen veta de flesta husmödrar icke, hur mycket detta i själva verket betyder. Dag efter dag ligga de doftande, mogna druvorna på rena träbrickor i den dammfria, solvarma luften. Det är denna naturliga, långsamma saltorkning, som ger Sun-Maidrussin deras egendomliga, fina arom och deras vackra färg. Och det är icke underligt, om fördelarna av denna metod komma så tydligt till synes i fråga om Sun-Maidrussin. Vanliga russin plockas nämligen, innan de äro fullt mogna, och deras torkning påskyndas genom artificiella medel.

DE BEHÖVA ICKE RENSAS

"Sun-Maid äro de renaste russin jag någonsin sett," sade en av de första svenska husmödrarna, som köpte den nya sorten. Och det är riktigt, att man icke behöver rensa dem innan man lägger dem i den rätt, där man vill använda dem. Från första början hanteras de med en sådan omsorg och renlighet och förpackningen skyddar dem så väl, att medan ett hekto vanliga russin också innehåller en hel del smolk och stjälkar, så innehåller ett hekto Sun-

Vattnet, som hällts över Sun-Maidrussin, blir klart, medan vanliga russin göra vattnet oklart och soligt.

Maid uteslutande russin—de renaste och mest inbjudande russin ni kan se.

Det finns Sun-Maidrussin av två slag: Sun-Maid kärnfria och Sun-Maid urkärnade.

De kärnfria Sun-Maidrussin växa och mogna utan kärnor—de äro små läckra frukter, mjuka och söta.

De urkärnade Sun-Maidrussin befrias från sina kärnor genom en metod, som icke berövar dem det ringaste av fruktköttet. De äro stora, köttiga och saftiga och ge en fyllig smak åt varje rätt, i vilken man använder dem.

Det är den naturliga, långsamma saltorkningen, som ger Sun-Maidrussin den fina smak och vackra färg, som icke kan uppnås genom någon av de vanliga framställningsmetoderna

GÖR ETT FÖRSÖK MED SUN-MAIDRUSSIN

För ett år sedan voro de okända och nu användas de överallt i vårt land. Har man en gång försökt dem, vill man icke ha andra.

Pröva dem, och ni kommer att finna, att i alla de fall, där ni har användning för russin, visa sig Sun-Maidrussin vara köttigare, sötare och fylligare i smaken än alla andra.

Hos varje speceri- och frukthandlare fångas edra blickar av de brokiga Sun-Maidpaketen. Köp ett paket i dag! I de röda paketen finner ni de små kärnfria russin, i de blå paketen de stora, urkärnade.

SUN-MAID RAISIN GROWERS,
 FRESNO, CALIFORNIA.

SUN-MAIDRUSSIN

I de röda paketen finner ni de små, kärnfria russin, i de blå paketen de stora, urkärnade.

- Steinway & Sons -
Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

SALTSJÖQVARN
KEJSARKRONAN

Det bästa vetemjålet!

Skydd

mot besvärande hudåkommor vinnes genom dagligt bruk av

Elfströms
SVAVEL-TJÄRTVÅL N:o 1.
Säljes överallt å 1 kr.

(Forts. fr. sid. 975.)
står lika högt i gunst: St. Bernhardstiken Gullan.

»Det här kallar jag min predikan» säger Ellen Key och visar på ett St. Franciskus-huvud. Det är verkligen mycket vackert med sitt uttryck av blid, livsvarm fromhet.

Skrivrummet här uppe är en arbetets helgedom med halvmånformiga fönster och bokhyllor utmed väggarna.

Men också den långsträckta hallen där-utanför har sina skatter. De äro nästan av lika många slag som allt det ett stort hjärta kan älska. Inte utan stolthet visar värdinnan på en »dörrharmonika» hon själv konstruerat: två sängar, som kunna fällas ur väggen. På Strand får det aldrig saknas sängplatser för långväga gäster. Väggar i hallen smyckas av gamla böcker i gamla band, och bland dessa vänner av ordet stå andra vänner av bilden. Där är Endis Bergströms teckning av Malin Blomsterbergs mor — »en av de ståtligaste kvinnor jag sett», säger Ellen Key. Där är tavlor Ellen Key fått av vänner, bilder av Geijersgården, Goethes Gartenhaus. Även här uppe är allt stämt i milda bruna och gröna färgtoner. I våningen finnas ytterligare badrum och två sovrum för gäster.

Sådant är Ellen Keys hem, helgat av minnen och framtidstankar. Enligt hennes testamente skall det för all tid stå som ett hem. När hon själv är borta, skola här varje sommar bo arbetande kvinnor, i behov av vila: alltid fyra kvinnor i fyra veckor, som så avlösas av fyra andra. Deras underhåll bekostas av en särskild fond. Strålarna av det milda, stora, visa hjärta, i vilkas skimmer livet på Strand nu förflyter, skola alltså kasta en återglans även sedan det hjärtat upphört att slå. E. TH.

Damernas diskussionsklubb.

Finns inte vänskap mellan kvinnor?

LÅT OSS FÖR DENNA GÅNG DISKUTERA ett problem ur en nyutkommen bok, som det just nu talas mycket om. Det är Marie Lenéus »En biktbok», översatt av Algot Ruhe och med en inledning av Marika Stjernstedt. Inom parentes sagt, verkar nog nu den avlidna franska författarinnan litet för mycket fransk för att vi riktigt skola kunna förstå oss på henne. Där är t. ex. den katolskt glödande fromheten i början — nå, nu kan man fråga sig, om vi svenskar, som själva föreställa oss att vi äro mycket religiösa, verkligen ha någon vidare förståelse för åtminstone religiöst liv av annan art än vår egen. Och det överensstämmer knappast med våra föreställningar om en intellektuell kvinnas själsriktning, när Marie Lenéus på ett ställe i dagboken säger: »Men nog skulle jag hellre vilja vara oefterhärmlig i mitt sätt att bära en stilfull klänning än genom talang och fulhet, som George Elliot eller Mme de Staël.»

Iduns byrå och expedition,

Mästernamnelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textsida. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textsida, 20 % förhöjn.
och Plattsökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år ..... 8:— | Halvt år ..... 9:—
Kvartal ..... 4: 25 | Kvartal 4: 75

Gahns Tvålar!

Det största urval tvålar finner Ni hos

GAHNS

Begär alltid en GAHNS TVÅL och välj sedan den sort som behagar Eder. Ni är då tillförsäkrad ett förstklassigt fabrikat

Vi nämna några sorter:

Boroglycerintvål, Perubalsamtvål
Lanoiatvål, Borax Benzoëtvål
Lavendeltvål, Äkta Aseptintvål
och Borlanolintvål

samt parfymade tvålar i alla odeurer

Guldmedalj vid Industriutställningen i Stockholm 1897

HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
UPSALA

Singer Symaskiner

Erkänt enastående slitstyrka,
En fulländad passform och
Ett synnerligen tilltalande utseende
äro de egenskaper, som
utmärka

Malmö

Galoscherna

RYSKA GUMMIFABRIKS A.-B., MALMÖ.

Enda
verkliga
Kvalitets-
Hemfärg.

HÖGEFFEKTVÄ
VÄRTELEDNING
SÅSAR
WOCO
MOTALA
Boeger Offert

Mustads recept N:o 1.

Ryska Plättar

ätas med förtjusning
av både små och stora.
Här är ett gott recept:

1 hg. "Mustads 4 ägg
Solo-Grädd" 3 dl. tjock grädde
1 hg. mjöl 2 msk. socker
1 dl. vatten

Margarinet smältes i en kastrull, mjölet iröres och vattnet tillsättes så småningom. När smeten är kall iröres äggulorna, sockret, den till skum vispade grädden och sist vittorna. En plättpanna smörjes och häri gräddas plättarna ljusbruna. Serveras med sylt.

Klipp ur och samla Mustads Receptannonser! De införas varje vecka.

Ekonomisera matlagningen:

Genom att använda Mustads Solo-Grädd och Bästa-Växt i stället för smör, inbesparar varje husmor pengar, som kunna komma matlagningen till godo på annat sätt.

Krantz

Pulver (medicinen olöst)   **Nevrosine** (medicinen smält i marmelad)   **Tabletter** (medicinen olöst)

Om Ni ännu ej bildat Eder en egen uppfattning om den nya smärtstillande pastillen **Nevrosine**, så har Ni intresse av att taga del av andras omdöme om densamma.

Se här utdrag ur några skrivelser, som kommit oss tillhanda:

"Har under de senaste åren ätit tusentals huvudvärkspulver utan nämnvärd hjälp, men efter förbrukning av 6 st. av Edert Nevrosine känner jag mig nu fullständigt bra."

"Jag har funnit det vara ett behagligt verkande medel mot reumatisk värk."

"— — — Måste för någon tid sedan begagna färgade glasögon på grund av reumatism i ögonen. Sedan jag på rådhan av en bekant börjat taga Nevrosine, kunde jag redan andra dagen undvara glasögonen."

"Jag har funnit Nevrosine bra mot min nervvärk i huvudet och tager intill fyra bitar pr dag, då värken gör sig förnimbar."

"— — — Jag märker ej hur den verkar, men plötsligt har jag glömt bort både att jag hade ont i huvudet och att jag tagit in medicin därför."

"Det var förfärligt svårt att få barnen att taga "pulver", men lyckligtvis kommo vi att tänka på Nevrosine, som de ganska gärna togo, och som gjorde god nytta."

"Jag har funnit Nevrosine vara den verksamaste medicin jag försökt mot min gamla ryggvärk."

"På grund av min ömtåliga mage får jag ej behålla vanliga pulver eller tabletter, varför jag aldrig kunnat göra något däråt, när jag ansatts av huvudvärk. Nevrosine fördrager min mage däremot —."

NEVROSINE

är ett nytt smärtstillande medel i fullständigt ny form.

Därigenom att medicinen är smält i pastillens marmeladmassa verkar den synnerligen hastigt och kraftigt utan att på ringaste sätt irritera även den känsligaste mage. Nevrosine innehåller icke salicylsyra i någon form; det kan utan obehag tagas utan vatten.

Nevrosine ordinerar av läkare. Säljes å alla apotek i askar å kr. 2:10 och sexdubbel sats kr. 8:25.

Pharm. Fabr. **Medicoll**, Stockholm.

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1:50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W. 1

Medisan-tabletter

ett nytt tillförlitligt medel med snabb och säker verkan vid nervsmärtor, reumatism, huvud- och tandvärk m. m. Kliniskt prövat å sjukhus. Lätt att intaga då tabletterna hastigt sönderfalla i vatten. Obs! Salicylsyra ingår icke i någon form. Fås å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

Emellertid låt oss nu för dagen dröja vid en annan liten passus i hennes dagbok. Hon säger så här på tal om vänskap:

»Det finns ingen vänskap, ingen kärlek utan ömsesidig beundran. Detta är grunden till att vänskap mellan kvinnor är så sällsynt. Vad vill ni att de skulle respektera i varandras liv?»

Ja, vad säga våra läsarinor? Skulle skämttidsnings- och kåsördogmen vara riktig — den att kvinnor icke kunna hysa verklig vänskap för varandra? Låt höra era personligt färgade meningar! Inläggen adresseras till »Damernas diskussionsklubb», Iduns Redaktion, Stockholm.

Skolboksanarkien.

Att försöka råda bot mot ett ont, som vunnit sådan utbredning som skolboksanarkien förefaller hopplöst. Och lika hopplöst är det att låta allt gå i de hjulspår, på vilka det slagits in.

Som det nu är, behöves en kraftig persons hand, som ställde allt tillrätta genom en rationell åtgärd, som stäckte alla försök att missbruka den nu rådande friheten. Myndigheterna äro ju till för att vägleda och kringskära friheten i den mån, detta visar sig nödvändigt, och nu är det nödvändigt.

Lika väl, som undervisningen och kompetensfördringarna i vårt land äro enhetliga, borde undervisningsmaterialet, oberoende av lärares och lärobokutgivares godtycke, vara enhetligt. Förbistring blir annars outhärdlig, och nu är den så för länge sedan.

Det ser ut, som om läroboken vore av större vikt än lärarens insats för barnens och ungdomens undervisning och uppfostran. Skall ej den tid randas, då undervisningen och den på skolan kommande delen av uppfostran förläggas enbart till skolan och det odrägliga läxplugget i hemmen bortfaller. Utom i matematik och språk, i vilka ämnen absolut enhetliga läroböcker för hela landet bli antagna. Det blir en kinkig sak att genomdriva en dylik reform, och ve den, som får den makten att ställa sig i spetsen för ett sådant företag. Men med mycket sunt förnuft och solidaritet med de tyranniserade föräldrarna torde det väl med tiden gå att få bukt med det monstrum, som kallas skolboksanarkien.

SIGNEL BERM.

Starka, starka barnaarmar.

(Forts. fr. sid. 970.)

mamma också, att det är en snäll farbror ändå?

— Inte prata så mycket, Gunvor lilla, viskade modern med darrande läppar, inte prata så mycket.

Men barnet lät sig ej störas.

— Gunn vill tycka om honom. Får Gunn det?

Det låg ett bestämt krav på jakande svar i frågan. De närvarande stodo rådlösa, längtande efter ett avbrott. Det var som om oskuldsskuldens i barnets ord och ögon gjort dem alla skyldiga. Man skämdes inför barnet.

— Nej, nu skall vi dansa, ropade konstnären plötsligt. Ingen hörde längre på hans psykologi i penseldragen och han blev medveten om nödvändigheten att praktiskt tillämpa sitt »interna seende». Låt oss dansa, après nous le déluge!

Han rusade gnlolande ut i rummet bredvid, satte sig till pianot och hamrade fram en självsvåldig melodi. Gästerna andades ut och följde honom. Le déluge — ja, låt oss dansa, låt oss galnas tills samvetet somnar!

Blott de tre blevo kvar, fadern, modern och barnet.

*

Han stod vid fönstret, oavbrutet stirrande över stadens stora hav av tak. Hon höll fingertopparna hårt pressade in i stolens mjuka armstöd. Flickan trallade oberörd på en liten melodi med tankarna långt borta i någon barnkammarlek. Därutifrån i ett, i ett ljud dansmusiken. Så skiftade flickans tankar åter gestalt. Hon hoppade upp och gjorde ett par lustiga små piruetter, svängande sin vita korta kjol.

— Gunn vill också dansa, förklarade hon

Kristallin

INREG. VARUMÄRKE

framställt på vetenskapliga grunder
på Oljefabriks A.B. Unions
Kem. Laboratorium.

SJÄLVVERKANDE TVÄTTMEDEL

Med KRISTALLIN erhåller man
utan besvär, utan blekning,
utan filning, efter endast 1 kokning
en ren, bländande vit tvätt.
GARANteras utan klör.

»Bästa beviset för Kristallins oskadlighet för tyget är, att detta tvättmedel icke på något sätt angriper huden på tvätterskans händer. Angenäm lukt.

En kvinna utan hår.

Vetenskapens triumf.

Under sjukdomar, svaghetsstillstånd, havandeskap m. m. händer det ofta att även det rikaste och vackraste hår tunnlar ur och faller av. Då gäller det att utan dröjsmål använda ett medel som verkligen framkallar en stark, hastig och varaktig återväxt av håret. Ett sådant medel finnes numera i det av den berömda forskaren Prof. N. Zunts, Berlin (se Nordisk Familjebok), på vetenskaplig grund framställda hårnäringsmedlet för invärtes bruk Humagsolan.

Till skillnad från i handeln förekommande hårmedel för utvärtes bruk riktar sig Humagsolan mot själva sjukdomsorsaken, mot anledningen till hårets avtynande. Detta beror i regel på att håret icke ur den mänskliga organismen får i tillräcklig mängd emottaga de specifika ämnen, varav det för sin utveckling och sitt bestånd är i behov. Humagsolan tillför de underrådade hårcellerna dess speciella näring genom blodet utan ringaste obehag för kroppen i övrigt. 100-tals läkare — bland dem flera världsberömda namn — t. ex. Prof. Unna, Blaschko, Cassel m. fl., ha intygat utmärkta, ja, till och med förbluffande resultat av en Humagsolan- och kur.

Fråga Eder läkare om Humagsolan. Säljes på apoteken i förpackning innehållande 180 tabletter å kr. 7:50 beräkn. för 1 mån. kur. 2 tabletter tagas 3 gånger dagligen efter måltiderna. Finns preparatet ej å apoteket på Eder plats tillskriv då oss. Vi varna för i marknaden förekommande efterapningar. Prospekt sändes gratis och franko. Elefantens droghandel, Stockholm.

Kronprinsessan Victorias Kustsanatorium, Barkåkra.

Vejbyslätt den 21 Aug. 1923.

Elefantens Droghandel.
Stockholm.

De prover Humagsolan Ni tillskickade mig för 2 å 3 mån. sedan har jag använt på en sjuk-sköterskeleev, som blivit alldeles flintskallig (alopecia totalis). Hon har nu börjat få hår igen på större delen av huvudsvålen, som nu ter sig som en alopecia areata.

I tjänsten
Ernst Lindahl,
Överläkare.

Svaga Nerver

stärkas bäst av

Ferrin

Bästa järnmedel.

Skadar ej tänderna.

Hoffmann's Pianinon

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.

CARL MÖLLER

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast apotigvande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lärthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.45 pr fl.

Plyschkappor

bliva som nya efter
uppångning hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

AUG. FÖRSTERS

Flyglar och Pianinon
Hirschs Pianomagasin
(CEDERGREN & C:o)
Regeringsgatan 26, Stockholm.

MOIRE

"Renaissance", "de Maroc", "Galoche", "Velours", "Niagara" m. fl. nya kvalitéter i svart o. moderna pastellfärger.

Sidenavd, 1 tr.

A/B NORDISKA KOMPANIET

högt och bestämt och såg uppfordrande på dem båda.

När modern inte tycktes höra henne, sprang hon fram till mannen vid fönstret och drog honom ivrigt i rocken.

— Kom och dansa med Gunn, bad hon.

— Gunn vet en flicka, som alltid får dansa med sin pappa, sade barnet förklarande, och tillade tvekande: — Men Gunn har ingen pappa. Vill inte farbror dansa med Gunn?

Mannen bet tänderna samman och begynte räkna taken, som stodo som en naggad kant mot natthimlen. Ett, två, tre, fyra och så ett torn, ett, två... En barnhand drog honom i rocken. Ett, två, tre, ett nytt torn? Nej, han hade börjat om igen — — Hastigt vände han sig om och böjde sig djupt, tog barnet på sin arm. Han tryckte den lilla varma kroppen intill sig och strök tigande de mjuka lockarna. Så stod han länge. Genom honom runno känslorna som en brännande lavaström. Så lena lockarna voro! Då reste sig modern stilla och kom fram till de två. Hon snyftade högt, sträckte armarna och sade genom tårar: — Lilla, lilla Gunn, du får inte besvärta farbror.

Ah, barnet skrattade förtjust och slog armarna om halsen på fadern. Impulsivt öppnade det åter sin famn, lindade den ena lilla armen om moderns hals och drog. Modern lydde utan motstånd. Det var hennes barn som kallade. Hur många gånger hade inte samma lilla arm smekt sig kring hennes hals. Hon lät sig viljelöst föras in i det mjuka famntagat, som förenade de två.

Starka, starka barnaarmar! Är det ödet, är det bandet, som trots allt länkar människorna samman? I det ögonblicket öppnades ett oändligt perspektiv. De sågo klart hur smått och betydelselöst allt varit, som skilt dem åt, hur bagatellen var ingenting, och det stora, växande i livet allt, allt. Från dotterns späda lemmar strömmade en försöande värme in i dem. Vulkanutbrottet var till ända.

Och barnet hoppade lustigt på mannens arm, drog mor och far än längre in i sin famn och ropade jublande:

— Nu rider Gunn långt, långt bort. Nu rider Gunn på två stora hästar!

Biografier till Iduns porträttgalleri.

Berta Holm är borta. Solen har gått ned i ett sällsynt lyckligt hem och ett varmt moderligt hjärta har stannat för alltid. Vi, hennes vänner, som tyngda av sorg stå spörjande inför hennes så tidigt redda grav, veta dock, att hon somnat från sitt svåra lidande, efter ett rikt och ädelt liv för de sina. Må därför vi alla, som kände henne, i henne se ett föredöme som maka, mor och människa och på samma gång frimodiga sätt som hon bära det lidande, som kanske blir vårt.

SARA LUNDBORG.

Fru Ezaline Boheman, f. Giron fyller den 17 oktober 60 år och kommer då säkert att bli föremål för uppriktiga och hjärtliga hyllningar från vida kretsar av svensk kvinnovärld. Ty fru Boheman har med den intelligens, redighet och energi, som äro hennes utmärkande egenskaper, tagit en verksam del i den svenska kvinnorörelsens historia. Bland de förtroendeuppdrag som under årens lopp lagts på fru Bohemans skuldror är sekreterarskap i L. K. P. K., ordförandeskap i Stockholms Läsesalong, styrelseledamotskap av Östermalmsskretsen av Stockholms Frisinnade valmansförening m. fl. Sedan 1912 har fru Boheman förtjänstfullt skött befattningen som redaktör för Svenska Turistföreningens årsskift, och i 20 års tid har hon varit den nitiske vårdaren av föreningens stora fotografisamling, så att hon vid detta taget torde kunna Sveriges geografi bättre än någon i detta land. Av denna kunskap ha särskilt medlemmar av pressen som söka geografiskt illustrationsmaterial ofta dragit stor nytta och även Iduns redaktion har det angenämaste intryck av fru Bohemans älskvardhet och hjälpsamhet.

Iduns rebuspristävlan återfinnes i bilagan, sid. 82.

Betrakta Er hy i morgonsolen!

Ni ser då lättare de brister, som finnas i hyn. Ni kan emellertid vara övertygad om, att hur utseendet än är kan det bli bättre, om Ni börjar använda skönhetsvälen Ovicula. Tusentals damer intyga, att de ha Ovicula-tvälen att tacka för sin skönhet. Ty Ovicula-tvälen har givit dem en vacker, ungdomlig hy, och den har borttagit finnar, kvisslor och andra opassligheter i huden på kort tid. Köp i dag en Ovicula-tvål till en krona, och Ni skall bli glatt överraskad av resultatet.

F. Pauli's

OVICULA

Skönhetsvälen

Feniths

 namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
Storkyrkobrinken 11 • Stockholm

Solidar Tvätt- Extrakt

En sparsam husmoder använder alltid **Solidar** för dess ekonomiska fördel i såväl den höga fetthalten som de ändock låga priserna.

1/1 paket 52 öre.
1/2 paket 27 öre.

Solidar är och förblir oöverträffat.

Storm — ger ögonfägnad.

Rätt ofta leker han med och retar damerna. Lustigt blåser han sedesamt omslutande klädningar i höjden och beskådar vackra ben. Där han upptäcker särdeles sköna former och tillika gratiösa små fötter, tjuter han av hänförelse. Passa på. Se dessa ben, dessa skor och betänk, att endast Terro, den oöverträffade Sko-krämen i tuben, åstadkommer sådan glans åt skodon.

Terro försäljes även i 60gr. burkar à 40 öre.

Terro

Sko-kräm

otillfredsställd i Edert hem, skall Ni icke misströsta. Ni är för ung för att kunna bedöma Edra möjligheter, sök Er plats hos andra, så att Ni kommer ifrån Er omgivning och får pröva Edra krafter på egen hand och känna och visa, vad Ni duger till. Ni kan icke bedöma Edra möjligheter här i Sverige utan att hava prövat Edra krafter. Kommer Ni bort ifrån Edra systrar och Edra föräldrar och de få se Er på avstånd, kanske det märkvärdiga inträffar, att avståndet förstör Edra förtjänster i familjens ögon.

E. E.

Fråga: Har sedan några år lidit av ledgångsreumatism, vilken jag fått efter att först ha haft reumatisk feber. Vore mycket tacksam om någon av Iduns läsare kunde giva mig något råd för nämnda sjukdom. H. C. 42.

Svar: Vi kunna endast råda Eder att vända Eder till en läkare. Reumatiska smärtor bruka dock merendels lindras av intagande av pyramidontabletter eller accetylsalicylpulver, vilka dock icke få tagas någon längre tid utan läkares föreskrift. Ni kan även försöka att koka té på lingonblad och dricka därav några gånger om dagen. E. E.

Fråga: Bedes vänligen att få infört nedanstående i Iduns frågor och svar.

1) Jag är fränsild och för pengarna jag fick vid delningen köpte jag en fastighet. Har arvingarna, måg t. ex., rättighet medan jag lever till att få genomgå fastighetspapperen och få klarhet i boets ställning. Fastigheten var gammal och har krävt rätt så stora reparationer. Men arvingarna hålla på, att det använts för mycket till den. Har inte jag rätt att disponera över mina tillgångar själv utan deras kontroll så länge jag lever.

2) Har jag rätt att hjälpa ett av barnen, som detta behöver, så länge jag lever, utan att de andra barnen skola erhålla lika, trots att de äro rika.

Ständig Idunläsare.

Svar: 1) Har Ni vid delningen fått pengarna med äganderätt, ha arvingarna icke någon som helst rättighet att kontrollera, huru Ni använder dem. Alltså icke heller rätt att genomgå fastighetspapperen och lägga sig i vilka utgifter Ni har för fastigheten, vilka reparationer Ni vill vidtaga å densamma m. m. dylikt. Ni har ensambestämmanderätt härvidlag utan skyldighet att underkasta Er kontroll. Ni kan även genom testamente, om Ni så önskar, förfoga över hälften av Er kvarlätenskap

Iduns korrespondensklubb FRÅGOR OCH SVAR

Personer som önska inleda korrespondens med här nedan angivna märken bland våra läsare, torde adressera sina brev till vederbörande märke, Iduns korrespondensklubb, Iduns Redaktion, Stockholm. Inuti kuvertet bör ligga ett nytt kuvert, frankerat men utan adress och innehållande det egentliga brevet. Detta tillställs adressaten genom Iduns försorg. Den som önskar inträda i Iduns korrespondensklubb, torde anmäla sig under ovannämnda adress och uppge sitt märke m. m. Anmälingen skall vara åtföljd av 60 öre i frimärken.

Ber härmed få anmäla mig till Iduns korrespondensklubb. Jag är 18 år och elementarbildad. Som jag är ganska ensam vore det mig ett nöje om någon ville korrespondera med mig. Jag är av tyst natur, men humor saknas mig icke. Framför allt älskar jag naturen och är även intresserad av teater, litteratur o. dyl.

Barbara.

Fråga: 1) Jag skulle taga nytt släktnamn. Vart skall jag vända mig för att erhålla ett sådant och upplysningar om tillätna nya släktnamn?

2) Kan någon av Iduns läsare giva mig någon upplysning, vart jag skall vända mig för att kunna emigrera till Amerika och bosätta mig där. Vad behövs för att komma in där? Kan jag, som till en del förstår engelska omedelbart erhålla arbete där? Känner ni någon stor firma, där framtidsplats kan erhållas? Jag är 18 år gammal, en föraktad broder bland 5 systrar. Mina föräldrar ha hindrat mig från att avlägga studentexamen och på grund av deras irakade ekonomiska svårigheter och fattigdom samt därför att de helt och hållet ägna sig åt sina döttrar, helt avstängt mig från deras familj — omedvetet drivit mig därhän, att jag finner den enda utvägen vara att för alltid skiljas från dem och utvandra till Amerika. Kan jag ensam och allena reda mig i min nuvarande ålder i Amerika.

Bekymmersam framtid.

Svar: 1) Svenska Dagbladet har utgivit en släktnamn bok med godkända släktnamn. Ansökan om godkännande av släktnamn skall ingivas eller i betalt brev insändas till Konungens Befallningshavande i det län, där Ni är kyrkobokförd — i Stockholm skall ansökan ställas till Överståthållareämbetet. På ansökan skall Eder namnteckning vara styrkt av vittnen. Vid ansökan skall fogas prästbevis angivande Edert fullständiga namn, födelseår, -månad och -dag jämte bostad i församlingen samt om Ni är gift eller icke.

2) De fordringar, som de amerikanska myndigheterna uppställa för utlänningar att inkomma i Amerika, göra det för närvarande praktiskt taget omöjligt att utan åberopande av särskilda skäl få tillstånd att invandera i Amerika. Enligt vad vi hava inhämtat bör anhållan göras av amerikansk medborgare, som vistas i Amerika, att utländsk släkting skall få inkomma, och denne brukar då kun-

na erhålla tillstånd till invandring liksom även om man far på studieresa. Vad kvinna beträffar för ingående av äktenskap med i Amerika vistande fästman m. m. dylikt. Amerikanska myndigheterna ha bestämt för varje land antalet invandrare efter en viss proportionsprincip. Beträffande svenska invandrare finnas ännu möjlighet för kanske ett tusental till invandring under den återstående av myndigheterna fastställda terminen men dessa möjligheter äro reserverade för de personer, som kunna åberopa alldeles särskilda orsaker för invandring, och ställas icke till förfogande i exempelvis ett sådant fall som Edert.

I Edert särskilda fall, även om Ni skulle kunna hava erhållit de amerikanska myndigheternas tillstånd, torde dock hinder föreligga från de svenska myndigheternas sida på grund av Eder värnpliktskyldighet, varförutom Ni även måste hava Edra föräldrars samtycke eller i varje fall Eder faders till utvandringen. För övrigt kunna vi icke annat än finna, att Ni bör hava utkomstmöjligheter här i Sverige. Även om Ni finner Eder

Duktyger, Handdukar Vita vävnader

till fabrikspriser.

Prover sändas till landsorten på begäran franko.

ALMEDAHL'S FÖRS.-MAGASIN OBS! 55 KUNGSGATAN 55 OBS! GÖTEBORG.

Boreol
ANTISEPTISK SVETT-PUDER
Pris Kr. 2,25

TEKNISKA FABRIKEN BORE H.A.B. STOCKHOLM

Svettpuder
Pris Kr. 2,25

Säljes å Apotek, Sjuk- och Parfym- & Färgaffärer

TEKN. FABRIKEN BORE H.A.B. STOCKHOLM

Utlåtande av
Prof. Martin Ramström.
Se Idun 15/7.

HORROCKSES, CREWDSON CO. LTD., Bomullsspinneri och Bomullsväveri. MANCHESTER.

Preston and Bolton, Lancashire,
Sysselsätter 6,000 personer. 24.276 hectares.

PILLOW CASES SHEETS, ETC.

TILLVERKAR VARLDENS BÄSTA O. FINASTE TYGER.

Representant för Sverige:
C. Olesen Ltd., Højbroplads 4, Köpenhamn.
S. W. I

CEREBOS-SALT

MÄN sätta värde på att småsakerna äro väl ordnade på bordet. Saltet bör vara Cerebos Salt. Dess glitter piggar upp humöret vid ett välserveradt bord.

Det håller sig torrt i alla klimat.

Arboga margarin

Smakar

som smör. Arboga smörblandning »Mejerit» och Växt äro delikata på smörgåsbordet. Obs! Dessa kvaliteters goda, rena smak och delikata smörarom!

tryner

som smör. Det är ett nöje att steka i Alfa-Ko och Växt, som bryna bättre än något annat margarin! Det stekta blir vackert brunt och doftar som stekt i smör.

takar

som smör. Alfa-Ko till bakning kan ej nog värdesättas. Baka med Alfa-Ko och Ni får ett delikat bröd av läckert utseende och väl uppbakat. Till bakning är Arboga Alfa-Ko minst lika bra.

SOM SMÖR

till vad ändamål Ni önskar. Den andra hälften är bröstavingarnas laglott och den kan Ni icke disponera över genom testamente.

2) Ni har rätt att under Er livstid såsom gåva eller på vad annat sätt Ni önskar skänka bort egendom, alltså även rätt att hjälpa ett av barnen, som behöver detta, utan någon rätt för de övriga barnen att erhålla lika. E. E.

Fråga: Var god gif mig upplysning om vart man skall vända sig för erhållande av studielån? Vad fordras härför och på hur lång tid kan man erhålla ett sådant? Tacksam för alla upplysningar snarast är Mor.

Svar: Statens räntefria studielån sökes i Ecklesiastikdepartementet. För erhållande av sådant måste särskilt formulär, som erhållas från Departementet, ifyllas och undertecknas av sökande, rörande hans personliga och ekonomiska förhållanden. Ansökningen skall ingivas till Ecklesiastikdepartementet före utgången av december månad året före det, då studielån, som ansökningen gäller,

är avsett att utdelas. Ansökningen, som skall vara ställd till Konungen och kan insändas med posten till Departementet, bör innehålla: a) uppgift om det önska lånebeloppet; b) uppgift om den levnadsbana, för vilken sökanden ämnar utbilda sig; c) studieplan; d) uppgift om den läroanstalt, sökanden tillhör eller ämnar söka inträde vid; samt e) uppgift på beräknad ungefärlig kostnad och tid för utbildningen. Ansökningen skall vara av sökanden själv avfattad och av honom egenhändigt underskriven. Såsom bilagor till ansökningen skola fogas: a) åldersbevis; b) läkareintyg, ej äldre än tre månader; c) under året erhållna betyg över åttnjuten undervisning i avskrifter; d) ovan omtalade formulär till uppgifter angående sökandes till statens räntefria studielån personliga och ekonomiska förhållanden, behörigen ifyllt; e) skriftlig förklaring av lämplig person, att denne är villig att såsom studiemålsman vaka över sökandens utbildning m. m.; f) övriga handlingar, som sökanden önskar åberopa.

Även i Riksbanken kan lån erhållas. Dessa äro dock icke räntefria utan avses att amorteras under i vanliga fall fem år och för dessa skola full säkerhet ställas, vanligen genom borgen av vederhäftiga personer. E. E.

Fråga: Går mycket krokryggig. Kan Idun lämna bot härför.

Berios.

Svar: Läs Idun, det är en tiding som man ser upp till.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 72. Vore ytterst tacksam om Fru Skönhetsdoktorn godhetsfullt ville ge mig svar på följande frågor. — 1) Finns det något effektivt, ofarligt medel (utom kallt vatten, som jag dagligen använder), varigenom hängbröst

kunna ombildas till små fasta bröst? Jag har god tid till morgongymnastik, om jag kunde få uppgift på precis de rörelser, som äro lämpliga, men jag har knappt råd, annat än i nödfall, till elektrisk behandling. — 2) Vilka födoämnen bör man undvika för att icke fetma i ansiktet.

Fru Sonja, 26 år.

Låt icke håret falla av!

Hindra hårets avfallande genom att använda det av läkare rekommenderade hårmedlet Azymol-Stimulus. Det verkar synnerligen kraftigt gentemot hårfall samtidigt som det borttager mjäll och skänker håret en vacker, hög glans. Azymol-Stimulus efterlämnar åt håret en fin diskret doft.

F. Pauli's

Azymol-Stimulus

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-näringsalt. Erhålles på bleckbruk hos Frö-, Färg och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

EJ blott om magra eller fetma talar KVINNAN

från ägget till graven,

av doktor Gustaf Wiesel, Malmö, utan om allt som rör kvinnan. OBS! Den enda läkarebok för kvinnor utgiven av svensk läkare. 60 anat. bilder, delvis färgtryck, ill. texten.

Rekvireras å 10 kr. från Läkarebokens förlag, Stockholm 17, och genom varje bokhandel.

Regipan Tabletter à 1/3 gr.

verkar snabbt

Nervstärkande, Blodbildande, Kraftgivande

Det är Regipans utomordentligt gynnsamma verkningar, som på kort tid gjort detta preparat så populärt. Det är ej minst dess rika halt av Vitaminer, som så effektivt befordrar stärkandet av nerverna, bildandet av nytt blod samt höjandet av kroppens krafter i allmänhet. Ett generellt välbefinnande ger sig snabbt tillkänna vid användningen av Regipan. Det rekommenderas av åtskilliga läkare. Finnes å alla Apotek till kr. 3.—.

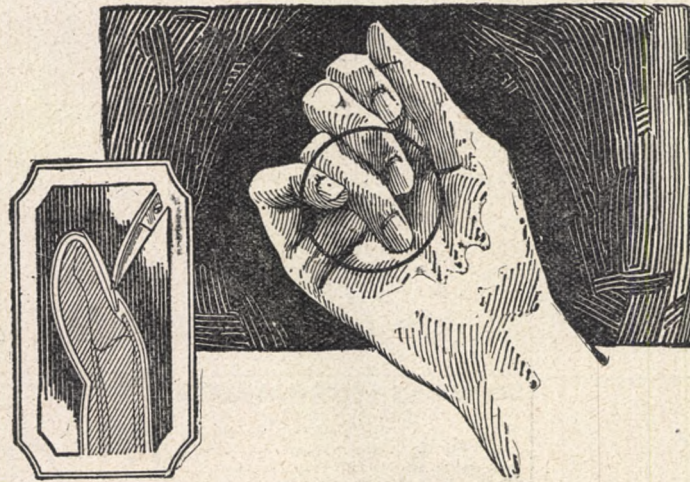

Ingens ovän, men
var mans vän

har Yema blivit på kort tid. Ni också känner naturligtvis Yema — den nya, epokgörande hudcremetvålen. Yema vinner dagligen nya vänner och ingen av dem ångrar sin nya bekantskap. Det finnes ingenting, som hindrar Er heller från att bli en vän till Yema: när Ni går hem i dag skall Ni köpa med Er en Yematvål, som — förpackad i fabriksens prydliga originalkartong — finnes till salu överallt till ett pris av 1 kr. pr styck. Yematvålen har alla de egenskaper, Ni fordrar av en tvål, som skall vara Er vän: den är idealisk som toalettvål, dryg, angenäm och väldoftande, varjämte den gör samma tjänst, som en verkligt god hudcreme: den bevarar hud och hy, och skänker den friskhet och lenhet. I parti från

A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker
Malmö
Nederlag i Stockholm och Hälsingborg

Yema
Varje ask innehåller skönhet.

Varför klipper Ni nagelbandet, då blir det ojämnt.

NÄR Ni försöker klippa den hårda, torra huden vid nagelns nedre del kan Ni icke undgå att skada den nömtåliga nagelsten, som ligger mindre än 1/12 tum under ytan. För att läka dessa sår täcker naturen dem strax med en ny hinna, som är grövre än den övriga delen av nagelbandet, och detta framkallar den fula, trasiga kant, som Ni söker bli av med.

CUTEX

Den överflödiga huden kan avlägsnas lätt, hastigt och utan smärta med hjälp av Cutex Cuticle Remover. Ni smetar endast på den vid nagelbotten med en nagel-pinne, onlindad med litet vadd, som finns i varje kartong. Tvätta sedan händerna, och det trasiga döda skinnets, som Ni brukade klippa bort med mycket besvär, kommer helt enkelt att falla av och lämna kvar nagelkanten väcker, mjuk och jämn.

För att slutligen få den vackra glansen, bör Ni pröva en av de fem Cutexpoleringsmedel, som finnas som tablett, stift, pasta, pulver och i flytande form. Var och en av dessa ge naglarna hastigt en vacker glans, som håller sig längre än allt vad Ni förut försökt.

Cutex flytande polérmedel påsmetas jämnt och ger en mjuk glans, som håller sig över en vecka. Om Ni använder detta till sist, kommer er manicure att vara tre gånger så länge.

Cutex manicuretui finnes i fyra storlekar: Compact, The five minute, Travelling och Boudoir, alla i nätt förpackning och rymmande allt som behöves för en utökt manicure.

Cutex kan köpas i hela garnityr — såväl som varje artikel för sig — i alla parfymaffärer, apotek och hos färghandlare.

Ensamförsäljare för Danmark, Norge och Sverige:

Madsen & Wivel,

Östergade 26,
Köpenhamn K.

SKÖNHET
är makt

Oersättlig i den rationella hudvårdens tjänst är
FLORODOL-TVÅLEN

Den icke blott renar huden utan bibehåller
även densamma sammetslen, smidig och vacker.

Dr.
Dralle's
BIRKENWASSER

är ett absolut osvikligt medel mot
MJÄLL och **HÅRAV FALL**
samt utomordentligt angenämt och
upppfriskande vid toaletten.

Erkännt och använt över hela
världen på grund av sin värdefulla
sammansättning.

LUNDTNS

Mellins Food

är en världsberömd,
lättsmält kraftnäring för
barn, ammande mödrar,
konvalescenter och ålder-
stigna samt för personer,
som lida av mag- eller
tarmsjukdomar. Förör-
das av läkare. Köpes
i apotek, speceri- &
drogaffärer.

1) Dagliga tvättningar äro nat-
urligtvis bra, enär hullet därav
blir fastare, även lagom varma
bad, 36°. Så är det gymnastiken.
Daglig gymnastik gör kroppen
smidig och harmonisk, och utför
ni en serie rörelser 10 min. varje
morgon framför öppet fönster och
under djupandning, skall ni få se
att ni blir bättre efter någon tid.
En rörelse, som gör bröstskorgen
högre och på samma gång bröstet
fastare, är följande: Ställ er fram-
för ett öppet fönster, sätt händer-
na i sidorna och fötterna isär, höj
er på tå och drag in andan genom
näsan så djupt ni kan, medan ni
räknar till 15 eller 20; andas sedan
kraftigt ut genom munnen,
medan ni sänker er ned på hälar-
na. Rörelsen upprepas 6-8 gån-

ger å rad. Inga åtsittande kläder
få hindra andningen. — Använd
brösthållare, vilken ni sätter på
bara kroppen; får dock ej sitta
för hårt. — För att få bröstet
mindre slappa kan ni efter tvätt-
ningen lätt ingnida följande sam-
mandragande vätska: 60 gr. bränn-
vin, 60 gr. kallt kamomillt, 15 gr.
pulvr. alun. Gnid själva bröstet
ytterst lätt, under och omkring
dem kan ni massera mera kraf-
tigt. — 2) Om ni endast är fet i
ansiktet och ej mer än normalt
för den övriga kroppen bör ni ej
inskränka på er diet. Möjligen
undvika bakelser och andra söta
kakor. Massera ansiktet varje af-
ton, sedan ni tvättat det med
varmt vatten, och använd därvid
någon god ansiktscreme. Kinder-

na masseras med en roterande rö-
relse mellan tummen, pekfingeret
och långfingeret, varvid tummen
placeras på insidan av kinden. För
övrigt sker massagen med stryk-
ningar uppåt och utåt.

N:r 73. Jag har en värta på
mitt högra lillfinger. Vore tack-
sam för ett medel att få bort den.

Vacker Tass.

Se sv. på fr. 67 2) i n:r 36.

N:r 74. Jag skulle gärna vilja
fråga Skönhetsdoktorn om ett ef-
fektivt medel mot grått hår. Är
valnötsextrakt, som jag för länge
sedan i eder tidskrift sett recept
på, att lita på? Jag har letat i tid-
ningarna, men kan nu ej finna

(Forts. sid. 986.)

Apotekare John Lindgrens Kinavin

med eller utan järn, berett av äkta druvvin.
Sedan flera årtionden välkänt såsom ett stärkande och sti-
mulerande medel vid svaghetsstillstånd, särskilt blodbrist.

Till salu å alla apotek.

Tillverkas å **APOTEKET LEJONET, Malmö.**

PERSSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning.
Guldmedalj å alla ut-
ställningar. Erkänt
bästa maskin för till-
verkning av alla sorters
stickade artiklar, såsom
strandkoftor, jumpers,
sweaters, underkläder,
strumpor m.m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning:
Fabriksgränd 3. Drottninggatan 21 B,
STOCKHOLM.

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Var kan man köpa äkta
Kelims fördelaktigt. Skulle behö-
va två till dörrdraperier samt nå-
gon passande till överkast å otto-
man. Vad kostar Kelims unge-
fär?
Doktorinnan T. M.

Svar: Största urvalet av Kelims
finns Ni hos Aktiebolaget Stur-
remagasinet, 15 Stureplan, Stock-
holm. Tillskriv denna firma, som
alltid beredvilligt står till tjänst
med upplysningar. Priset å Ke-
lims varierar mellan 90.-kr. och
225.-kr. pr st. beroende på stor-
lek och kvalitet.
A. J.
(Annons)

Från första stund

kräver spädbarnets hud
en fullt tillförlitlig salva

MILLIDIN-SALVA

På grund av den sällsynt hastiga läkning av
hudlöshet, som jag kunnat konstatera vid an-
vändning av Dr. Lindströms, numera Milli-
din-fabrikens hud- och sår salva, kommer jag
fortfarande att använda denna salva i min
praktik, för såväl botande som för att för-
hindra uppkomsten av dessa och liknande
hudåkommor, varigenom mycket besvär vid
skötseln inbesparas och barnen även bli lug-
nare och sova bättre.
Stockholm den 15 maj 1922.

Emma Sanell, Prakt. Barnmorska.
MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härsknar
aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek,
kemikalie- och övriga affärer. Tillverkare: Millidin-
fabriken, Hålsingborg. Nederlag i Stockholm.

Firma A.-B. GULLBERG & PETRÉ, Luntmakaregatan 79.

Tel. Riks 813 44.
Allm. Vasa 25 31.

Döva höra

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON**,
som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter
örats olika hörselörmåga. Förordad av öronspecialister. Oumbärlig
för lombohörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas.

Öronmassageapparaten **MASSACON** botar susning
för öronen. ACOUSTICON är den enda elektr. hörapparat som är
patenterad, o. lämnas 5 års skriftlig garanti. ACOUSTICON är till-
erkänd guldmedalj i St. Louis o. den engelska kröningsmedaljen i
guld. Användes av H. Maj: Ankedrottningen av England o. Prins
Carl av Sverige. Begär katalog och intyg. Ensamförs. för Sverige:
MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Vejlersgatan 9, Malmö I. Telefon 4975.

Gnugga aldrig bomulls- eller linnetyger, doppa dem upprepade gånger i LUX

Tvättning är icke endast rengöring av kläderna — för ekonomiens skull måste man undvika slitning även vid tvätten.

Förr i tiden gnuggade husmödrarne sina bomulls- och linneplagg, tills dessa blevo rena, och följden blev, att plaggen sletos mera vid tvättning än vid användning. De gnodo tvål direkt på tyget — annars fingo de intet lödder.

Bomull och linne fordra lika omsorgsfull tvättning som siden. Gnidning med tvål — för övrigt all gnidning — skadar tyget — som blir hårt och gult.

Lux är ren tvål i genomskinliga flingor, som vispas till ett kraftigt lödder. Doppa plaggen upp och ned i löddret, varvid smutsen drages ur. Ingen slitning. Om Ni sätter värde på Edra bomulls- och linneplagg, tag väl vara på dem i tvätten: låt Lux ansvara för dem.

LUX

SUNLIGHT SÄPTVÅL A.B., GÖTEBORG

En nyhet som man skall tala om!

Det har genom nya fabriktionsmetoder lyckats oss att framställa ett nytt margarin, en växtkvalitet av så fulländad typ att den måste anses förtjänt av varje husmoders uppmärksamhet.

För att tydligt framhålla, att det här rör sig om en verklig nyhet, och för att köparna lätt skola kunna skilja detta växtmärke från andra, låta vi det komma i handeln under en egen benämning, nämligen **ORANGE** (finaste Extra Växt).

Samtidigt upphör fabrikationen av vårt gamla Extra Växtmärke, som detta kommer att ersätta.

Orange säljes till samma pris som den gamla Extra Växtkvaliteten och tillhandahålles i delikata halv-kilo-förpackningar med orangefärgat tryck och utstyrelse som på bilden ovan.

I **ORANGE** finner Ni en hushållets kvalitet lika bra och delikat för bordet som för bakning, stekning och all övrig matlagning. Prova det redan idag! Vi veta, att det är en kvalitet som rekommenderar sig själv.

Margarinet utan
Margarinismak.

Orange

AKTIEBOLAGET AGRA MARGARINFABRIK

Misspyrdande hårväxt,

vårtor, födelsemärken borttagas för alltid medelst elektrolysbehandling. Fru Hilma Hjerstrand, Österportsg. 6 B. Malmö. Tel. 5693.

FÖR DEN NYFÖDDE. Mödrar med stora fordringar på välsydd utstyrelse, erbjudes komplett sådan till kr. 15:— samt kr. 12:—. Obs. 12-årig verksamhet. Fru E. Caspersson, Örebro 1.

Crème Suzon

är utan rival, då det gäller hudens vård.

JOH. D. ANDERSSON,

Tvål- och Parfyfäbrik,
Malmö.

Med
sula och klack

av Trelleborgs välkända fabrik är Ni bäst rustad. Ni går torr även på våta gator, och Ni halkar icke. Sulningen är billigare än vanlig lädersulning och lätt att göra. Håller 3 gånger så länge.

TRELLEBORGS GUMMISULOR
erhållas hos läder- och skohandlande.

TRELLEBORGS Gummifabriks A.-B.

(Forts. fr. sid. 984.)
detsamma. Vore tacksam för ett gott råd av eder Skönhetsdoktor.
Gammla prenumerant.

Vill man färga håret brunt, är ju valnötsdekokt det minst skadliga. Färska valnötsblad äro bäst, men torkade duga också. Har ni någon bekant på Gottland, är det lätt att därifrån få valnötsblad, ty där finns det gott om valnötsstråd. Här lämnas recept på valnötsdekokt: Färska valnötsblad eller dubbelt så mycket torkade, som mjukats upp i vatten, kokas i vatten, tills färgämnet dragits ur och dekokten blivit mörkbrun. Färgens styrka prövas på avkammat hår; är den för svag få bladen koka längre. De silas sedan ifrån och alkohol tillsättes, ungefär 1/6 av dekoktens mängd, jämte litet koksalt. Det hela får stå en vecka och omröres allt emellanåt, varefter det tappas på buteljer, som korkas. — Innan färgmedlet användes måste håret vara nytvättat och väl torrt. Dekokten inguggas därefter i hela håret, och sedan den riktigt torkat in, gnids botten för att håret ej skall bli för torrt. Proceduren måste göras om tid efter annan liksom alltid vid hårfärgning. — Vill ni köpa dekokten färdig, kan ni tillskriva fru Signy Hellström, Ramnäs, som tillverkar sådan. — Se för övrigt sv. på fr. 76.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

K. E. Unga skald som vackert diktar om en stjärnströdd himlapell snart blir tryckt det som ni biktar. Dröj blott litet är ni snäll!

Olycklig prenumerant, har av en av våra läsare, som säger sig ha ett recept, uppmanats ange namn och adress för Iduns redaktion.

E. R. skaldar: "När hösten är kommen blir landskapen så fula." Jojomensan. Men att inte häller verserna bli så vackra händer ibland. Kom tillbaka i vår. E. R.

Fred Eke har sänt oss ett litet kväde som tyvärr endast brist på utrymme hindrar oss att införa i sin helhet. Det är riktat till Hoppets tindrande stjärna som sannoligen icke får ligga på latsidan: Lys, Lys uti mörka och sorgtunga dar

Lys stjärna, Lys! Sinnet som tryckes ner
din värmande stråle än styrka ger.
Lys, stjärna, Lys! Världen är
mörk och kall.

Det är så vackert så det kunde sitta ovan ingången till Elektricitetsverket.

Har Ni smärtor?

Gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, ämnesomsättnings- och njursjukdomar, blodbrist m. m.

Radium driver den skadliga urinsyran ut ur kroppen, förklarar njurarnas funktionsförmåga, giver näring åt cellvävnaden, underlättar ämnesomsättningen, stärker aptiten, underlättar matsmältningen, förklarar de röda blodkropparna och verkar lugnande på nerverna, kort sagt, både förvärtver och återuppbygger, och har sålunda dubbel verkan, varför det även i stigande grad användes inom läkarvetenskapen som ett förträffligt medel mot ovan nämnda sjukdomar. Rådfråga er läkare!

Miradiumsalt till 18 och Miradium-pastiller till 15 dagars förbrukning innehålla äkta radium, motsvarande den på emballaget angivna styrkan, och erhållas på apoteken å kr. 6:50 pr glas. Skriv till Miradium-Generaldepot, Avd. 20, Apoteket Vasens Droghandel, Vitrum, Stockholm, efter Radium-Broschyren, som sändes fullständigt gratis.

Har Ni läst?

SODOM

av A. STÅHLE.

Fås i varje bokhandel och från Förlaget A.-B. Imprimeria, Stockholm 17.

VIKING

A-B-C-BOK

Chic är endast den som har
Viking-Skokräm alla dar
Om ej den ger glans effekten
Skämmas korna hela dräkten

INDUSTRIAKTIEBOLAGET VIKING, ÖREBRO

GLÄNSANDE, välvårdade skor tilltala ögat, men de visa också, att dess ägare eller ägarinna använder VIKING SKOKRÄM, ty detta fabriktats glansgivande och läderbevarande egenskaper, grundade på omfattande forskning och experiment, stå fullständigt utan jämförelse.

Annonsera i Idun!

Nehej!!
Det skulle vara
MLZADIG?
Tvättpulver
med violdoft
sa' Mamma!

VIKING
GULDPLATERADE
UR-KEDJOR
VARANTGÅST SHAKFULLAST
BILLIGAST
I parti hos Sveriges Ur-
makare A.-B., Sthlm.

Dir Strahl's
SALVA

i bruk sedan 1851 är ett oöverträffat medel för läkande av alla slags sår såsom brännsår, liggsår (även hos barn), bensador, åderbrock, öppna sår, hudutslag, blåmmor, hudklåda, hämoroidsmärtor etc.

Tillhandahålles av apoteken.
Huvuddepot: Elefantens Droghandel, Stockholm.

Lättgående,
slitstarka
och billiga
äro

Hermes
Velocipedringar
A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA

**FRU
ODA BERG**
KALMAR.

Pr korrespondens besvaras heminrednings- och möbleringsfrågor. Adresser lämnas på inköpskällor och kostnadsförslag ombesörjes, prover anskaffas och fördelaktiga inköp förmedlas.

Taxa för enkel förfrågan kr. 3:—.

BEGÅR
KATALOG FÖR 1923

1. Julkvällen
2. Mors Julbrev
3. Pojkarnas Jultidning
4. Flickornas Jultidning
5. Kallanderjelm m. fl.

Förnämsta utförande och innehåll
Victor Pettersons Bokindustri A.-B.
Holländaregatan 10
Stockholm

EN KOPP Cloetta är detsamma som en kopp ren, oblandad cacao framställd av särskilt utvald råvara från världens främsta cacaodistrikt och förädlad genom processer, som vid Cloettafabriken utvecklats lika mycket till en konst som till en hemlighet.

Det är därpå den överlägset fina smaken och ständigt stegrade förbrukningen beror.

Cloetta
Tag det rätta
tag Cloetta.

Men

Från
Columbus
till-

Den första europé som sett gummi, lär ha varit Columbus. På 1600-talet försökte spaniorer i Mexiko att göra sina kläder vattentäta med gummiträdets mjölksaft, men först efter 1839, då man fann på att genom tillsättning av svavel vulkanisera gummit kom detta till full användning.

Som genom ett trollslag utvecklade sig nu en hel jätteindustri — galoschtillverkningen. De gamla lädergaloscherna fingo vika för "äkta amerikanska gutta-perkagaloscher" och "äkta ryska". Men även dessas tid är nu förbi i vårt land. Vi förfärdiga själva vårt behov av galoscher och den svenska allmänheten vet, att den vil ha *svenska galoscher*, och helst HELSINGBORGSS.

Helsingborgs galoscher, de första svenska, lyckades nämligen redan på ett tidigt stadium tillkämpa sig en rangplats i den svenska allmänhetens förtroende — och de behålla alltjämt sin ställning som det ledande märket. Begär därför alltid

TRE TORN

**Helsingborgs
Galoscher**

HELSINGBORGSS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
HELSINGBORG.

△

GÖTA KANAL
SVERIGES VACKRASTE TURISTLED

Lämplig tur till och från Jubileumsutställningen i Göteborg
I klass passagerareångare
Utmärkt restauration

Begär turlista och prospekt
ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
GÖTEBORG - STOCKHOLM

Det
själverkande
tvättämnet
med
BENSIN

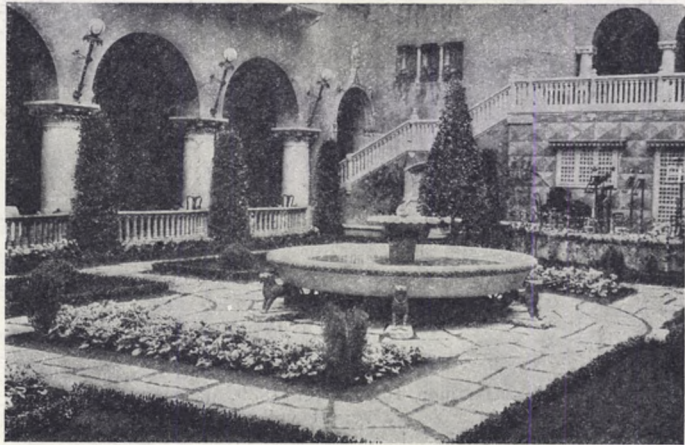
®

Men snälla Lisa,
sitter hon här, och vi
som ha så stor tvätt!
Tvätten !! Den är redan
färdig! Jag har använt

NABO

Vinterträdgården i ny gestalt

Grand Hôtel Royal har öppnat sitt restaurantetablissemang för säsongen och presenterar sin förtjusande vinterträdgård i helt ny gestalt. Dagligen kl. 3—5 e. m. THEKONSERT av Fratis Solistensemble, aftonkonsert kl. 6.30—12 e. m. Lördagar kl. 3—5 och söndagar kl. 2—4.30 THE DANSANT. Diner serveras å kr. 3.50, 6:— och 8:—; souper å kr. 3.50 och 4.50.

Grand Hôtel Royal

Gyllenhammars
HAVRE - MUST
är underbart

GYLLENHAMMARS MUST
PATENTERADE
Gyllenhammars
ARTIFABRIK GÖTEBORGS
NS GYLLENHAMMARS MUST

Dessa små ovala tabletter

kosta endast 5¼ öre pr styck och två sådana taga bort huvudvärken eller hejda, blott de tagas i tid, en börjande förkyllning. Acetocyl är dessutom den bästa hjälpen mot influensa, gikt, rheumatism o. dyl. Tabletternas ovala form gör, att de äro lätta att svälja och de åstadkomma inga störningar på hjärta och mage, varför de lämpa sig för ung och gammal.

Erhållas utan recept å alla apotek i flaskor om 40 eller 20 tabletter å ½ gr.; priset per flaska är sålunda resp. 2:30 och 1:20 kr.

Fråga Eder läkare om Acetocyl.

Acetocyl

Även den klenaste mage
tål Acetocyl utan obehag.

Elefantens Droghandel, Stockholm.

1,000
styng i minuten

och mer kan man komma upp till på en Husqvarna symaskin. Denna stora arbetsprestation förklarar, att maskinen kan på så utomordentligt kort tid betala sig själv.

Så fattiga äro därför inga, att de ej ha råd att köpa en Husqvarna symaskin. Få äro så förmögna att de ha råd att undvara den. Tiden kräver sparsamhet. Köp därför en

HUSQVARNA SYMASKIN

Svenskt fabrikat. Högsta kvalitet.

Bekväma betalningsvillkor.

Maskiner för
trampning,
elektrisk drift,
industriellt bruk.

